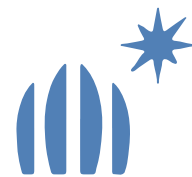

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLI | NÚM. 2130
2,90 € | 19 JULIOL 2020

Agustí Codinach

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

Vocacions generoses en temps difícils

Fins a 14 candidats reben el ministeri diaconal
o sacerdotal aquest estiu

P. 16-17

El bisbat
de Lleida,
davant del
confinament
del Segrià

25
anys

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

diumenge 26 de juliol a les 19 h
des de la Sagrada Família de Barcelona

MISSA FUNERAL

per les víctimes en temps de pandèmia

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

La vacuna, bé comú global

Les recents declaracions de Muhammad Yunus (Bangladesh, 1940) economista, premi Nobel de la Pau 2006, ideador del microcrèdit modern, a *L'Osservatore Romano* (4/07/2020) són d'alt interès. Yunus afirma que s'alegra d'estar en plena sintonia amb el pensament del papa Francesc quant al necessari canvi de model després del Covid-19. Diu que tornar enrere, al món d'abans de la pandèmia, fora un acte foll, perquè el món d'on venim és un «món inhòspit, terrorífic, que s'estava matant amb l'escalfament global, la concentració de la riquesa i la intel·ligència artificial que pren la feina als éssers humans». El premi Nobel afirma que el món nou serà un món amb zero emissions de carboni i amb zero concentració de riquesa. Per passar a aquest nou paradigma hem de verificar quines activitats contribueixen a l'escalfament global, a la concentració de la riquesa o a l'atur. Haurem de dir: «Torneu a les energies renovables si voleu estar en el sector energètic.»

Yunus arriba a afirmar que hi ha joves que acusen els seus pares d'éssers irresponsables i d'empènyer-los cap a un món on no hi ha futur. És més, creu que el Papa haurà d'assumir el lideratge de convèncer la gent en general i els joves en particular de la necessitat d'aquest canvi de paradigma. Si això

fos així, el missatge esdevindria de manera ràpida molt potent, perquè «la gent respecta el pensament del Papa, més enllà de les filiacions religioses».

Segons Yunus, la vacuna contra el Covid-19 hauria d'esdevenir un «bé comú global». I així ho ha demanat en un escrit adreçat als líders mundials, conjuntament amb diverses figures de prestigi internacional. Una veu sàvia que cal escoltar.

Els candidats al presbiterat i al diaconat que entrevistem al Primer Pla d'aquest número, alguns dels quals parlen ja un llenguatge nou, tindran la gran responsabilitat de liderar i servir comunitats cristianes en el context d'aquest nou paradigma.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

23
Opinió

24
Rutes espirituals

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

Rutes espirituals per la Cerdanya

PÀGINA 24

20 Josep Miralles,
In memoriam

Esperant la canonització de Carles de Foucauld

PÀGINA 21

Festival de proximitat a Montserrat

PÀGINA 38

47 Peter CS,
autor d'«El poder del Santo Rosario»

La setmana en tuits

BISBE DENIS NULTY
@BISHOPDNULTY

Bisbe de Kildare & Leighlin
S'ha anunciat la mort del compositor Ennio Morricone a l'edat de 91 anys. Entre les seves millors bandes sonores hi ha *La missió* (1986), on ens va presentar el tema *Gabriel's oboe*. Llarga vida a les seves composicions

JORDI PUIG I MARTÍN
@JORDIPM

Sociòleg
A veure: o concertem escoles, o no en concertem. Però concertar-les i després tractar-les com a escoles de segona és força cutre

ALEJANDRA COCA
@ALEJANDRACOCA7

Comunitat de Sant'Egidio
Pregària en record dels ancians que han mort durant el Covid-19 a les institucions. Els recordem amb el seu nom i història

EVA FERNÁNDEZ
@EVAENLARADIO

Corresponsal a Roma i el Vaticà
L'hospital del Vaticà aconsegueix separar amb èxit dues siameses unides pel crani. Ervina i Prefina van néixer a la República Centreafricana i el seu futur allí era inviabl. L'operació va durar divuit hores i hi van participar trenta especialistes

Zoom

CARME MUNTÉ

Agustí Codinach

Més de 2.000 professionals sanitaris i els seus familiars van ser els primers a visitar el temple de la Sagrada Família en la seva reobertura al públic, el dissabte 4 de juliol. El cardenal Joan Josep Omella va donar la benvinguda als presidents dels Col·legis de Metges, Farmacèutics, Infermers i Fisioterapeutes. A més dels professionals sanitaris, poden accedir a la basílica de forma exclusiva els diferents cossos de seguretat, ONG, entitats socials i agrupacions empresarials i de comerciants. Així mateix, el 26 de juliol, a les 19 h, la basílica acollirà la missa pels difunts en temps de pandèmia.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Llums d'esperança

Hem compartit, des de l'inici de la crisi del coronavirus, preguntes i respostes sobre l'esperança. Precisament, *Esperança després de la COVID-19* és el títol d'un llibre editat per Claret en què reflexionen 11 persones creients. Amb un pròleg del cardenal Joan-Josep Omella, hi diuen la seva Sònia Fuentes, Juanjo Fernández, Jesús Ballaz, Míriam Díez, Tomàs Molina, Enric Benavent, Peio Sánchez, Eduard Ibáñez, Margarita Bofarull, Josep Otón i Lluís Serra. Presenten Llums des de la dificultat prèvia d'una pandèmia que ha obligat a aixecar hospitals de campanya, ha mostrat febleses i ha paralitzat la societat.

Màxim Muñoz, delegat dels Claretians a Catalunya i coordinador editorial de Claret, explicava el 6 de juliol al vespre, al programa *La Veu de Càritas*, que «l'esperança cristiana va més enllà del que podem preveure, perquè Déu obre una porta allà on no hi ha camins humans». Assegurava que «els autors, amb realisme, parteixen de la pròpia experiència viscuda des dels seus respectius àmbits, mentre parlen d'energies i horitzons positius que han descobert».

L'efemèride de la setmana

21 de juliol del 1773:
el papa Climent XIV ordena la dissolució de la Companyia de Jesús.

LA SAL DE LA TERRA

Liderar amb audàcia

Liderar des de l'audàcia significa tenir el valor d'enfrontar-se a allò incert, la qual cosa significa assumir riscos, explorar territoris desconeguts, tenir el valor d'adaptar-se a situacions imprevisibles i de transformar els problemes en oportunitats.

Liderar des del valor de l'audàcia pressuposa la tolerància a la frustració. El líder no està exempt de la frustració. En ocasions, les planificacions no es concreten, les propostes no s'encaminen i les expectatives no es veuen realitzades.

Per omplir de significat la vida resulta essencial l'audàcia de projectar

FERNANDO CORDERO

Religiós dels Sagrats Cors i periodista

El tancament de fronteres per la pandèmia m'ha agafat a Santiago de Xile. Aquí dono un cop de mà en una comunitat on viuen els nostres germans grans i malalts. Com que estan confinats tenim temps per compartir i somiar plegats. És curiós, però amb vuitanta, noranta i gairebé cent anys es poden tenir somnis bonics i urgents per a l'Església. Constató que aquestes generacions són més dinàmiques que les que les hem seguides.

En una de les nostres converses, ha aflorat la iniciativa que ha tingut lloc a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau, en una població de la capital xilena. La monitora, a l'inici de l'eucaristia dominical, va demanar que totes les dones sortissin del temple parroquial. Resultat: va quedar el sacerdot, quatre o cinc

La frustració, per tant, forma part del camp de possibilitats de la vida del líder. El que esperem d'un líder és que sigui capaç de digerir intel·ligentment les frustracions i d'extreure'n lliçons per al futur.

El líder ha de ser audaç, ha de tenir el valor d'innovar, de millorar i de transformar els serveis amb la finalitat de prestar una atenció més bona. L'exercici del lideratge no consisteix en la mera repetició, ni en reiteració mecànica del que ja funciona. Demana el coratge d'abordar situacions complexes. Un lideratge fonamentat en el valor de l'audàcia és capaç de transformar els problemes en oportunitats de creixement tant per un mateix com per als altres.

Quan projectem i mirem de fer realitat els somnis, l'error sempre

FRANCESC TORRALBA

Professor de Blanquerna-URL

està a l'aguait i, tot i que ens obstinem a reduir-lo, a minimitzar fins al límit aquesta possibilitat, no podem evaporar-lo, perquè és una manifestació possible donada la vulnerabilitat. La ferida, doncs, no és el fracàs; és la por a fracassar, la incapacitat d'assumir la vulnerabilitat i, per tant, el fracàs.

Un fals antídote a la por al fracàs consisteix a no projectar, a esperar que els altres actuïn, a limitar-se a imitar qui ha triomfat. Això dona seguretat, però no salva del fracàs de viure una vida que no sentim com a pròpia. Per omplir de significat la vida resulta essencial l'audàcia de projectar. Projectar consisteix a imaginar futurs possibles, identificar escenaris que, amb treball i voluntat, puguin ser una realitat.

MIRADA AL MÓN

Quan elles surten...

homes i part del cor. L'església es va quedar gairebé buida. Acte seguit, la monitora va convidar a entrar en processó les dones que van tornar als seus seients i van seguir participant en la celebració. Això sí, en aquesta ocasió, dues d'elles es van encarregar de l'homilia. Si pensem en aquesta anècdota i l'apliquem al camp de l'acció social, de la catequesi, de l'atenció als malalts, què passaria a l'Església?

Els meus germans xilens s'estan plantejant seriosament el rol de la dona en la comunitat eclesial

Els meus germans xilens s'estan plantejant seriosament el rol de la dona en la comunitat eclesial. Les reformes, a les quals tant anima el papa Francesc, han de venir de les parròquies, comunitats, de les diòcesis... En camí sinodal, hem de sentir-nos part del cos que és l'Església. Tant de bo no siguin les necessitats immediates sinó aquesta manera de continuar creixent plegats, la que ens porti a dilucidar el diaconat femení i les passes que haguem de continuar fent.

He sentit predicar unes religioses rectores a Jauja, a l'altiplà andí, i me n'he meravellat. El mateix passa a Anglaterra amb les predicacions femenines. Alguna cosa està canviant. És necessari, perquè no podem deixar que elles surtin de l'Església.

UN NOU LLINDAR

Ens has fet per a tu, Senyor!

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Entre les moltes preguntes que ens fem, una de les més freqüents és la que es refereix al perquè de l'existència del mal. Ho constata el Concili Vaticà II quan es demana: «Per què existeixen el dolor, el mal, la mort, malgrat tots els progressos? De què serveixen tantes conquestes si són a un preu sovint insuportable?» (GS10). El mateix text ens dona la resposta quan afirma que l'Església creu que Crist, mort i ressuscitat per tots, dona a l'ésser humà la seva llum i la seva força per l'Esperit Sant, per tal que pugui respondre a la seva màxima vocació.

Amb aquesta confiança contemplem la nostra realitat. Observar-la des de Déu dona un matis diferent a la visió de la barreja de blat i jull, tot i que la perplexitat d'aquesta amalgama ens desconcerta la majoria de vegades. La impressió acostuma a ser que el mal és el més abundant. Més encara, la perplexitat és encara més gran perquè ens veiem impotents per solucionar les manifestacions del mal que sovint apareixen en forma d'injustícia i de violència, com també de malaltia i feblesa. Ho estem experimentant en aquest temps en el qual la pandèmia del Covid-19 està posant tota la humanitat en alerta, veient com el mal segueix estenent-se i se'ns demana cada vegada més atenció, responsabilitat i prudència, sense perdre l'esperança.

La bona llavor ja està sembrada en l'hort de la comunitat de fe present enmig del món

Ens té perplexes veure que el jull, com a expressió del mal, coexisteixi amb tant de bé i bondat com hi ha al nostre món. Aquesta tan diversificada «mala herba», tot i existir, no és la paraula definitiva sobre la nostra vida i la de la humanitat. És veritat que el problema del mal és un misteri i preocupa molt, però si centrem només en ell tota la nostra atenció correm el risc d'oblidar que el bé és infinitament més important i que existeix en abundància i està de la nostra mà treballar-lo i contagiar-lo. Jesús ens vol fer veure que la paraula definitiva serà donada pel bé molt per sobre del mal, i que aquest serà vençut, com ja l'ha vençut ressuscitant d'entre els morts.

Mentrestant, visquem en la certesa que la bona llavor ja està sembrada en l'hort de la comunitat de fe present enmig del món, també com a llevat. I, tot i que sigui imperceptible la seva presència i silenciosa la seva acció, és totalment eficaç. Treballa el nostre interior en el silenci dels nostres cors, preferint l'amor al temor i l'exhortació a la imposició, com un bon pedagog que és pacient i respecta el normal procés de creixement dels seus alumnes. Quan escoltem l'aspiració profunda del nostre cor, no podem sinó fer-nos pròpies aquestes paraules de sant Agustí en el llibre de les *Confessions*: «Ens has fet per tu, Senyor, i el nostre cor està inquiet fins que no reposi en tu.»

Tongada d'ordenacions a les diòcesis catalanes

**Fins a 14 candidats reben el ministeri
diaconal o sacerdotal aquest estiu**

Agustí Codinach

Ordenació de cinc sacerdots a la Sagrada Família el 28 de juny.

MN. VICENÇ MARTÍ
«Entenc la vocació com una crida a ser instrument d'un amor més gran que tots nosaltres, que és el de Déu»

La pandèmia de coronavirus ha estat un cop molt dur per a tota la societat, inclosa l'Església. Però el dolor i les desgràcies no poden portar el cristià a l'amargor ni a la desesperació, perquè no hi ha res superior a la fe i l'esperança en la creu amorosa i salvadora de Jesucrist. És precisament en proves difícils com aquesta que la vida de l'Església té més sentit que mai. Des d'aquesta perspectiva prenen un relleu especial les ordenacions diaconals i sacerdotals que, una vegada passat el confinament, tenen lloc aquest estiu a diferents diòcesis catalanes. En total, seran catorze els ordenats.

Cinc preveres per a Barcelona

La celebració més multitudinària va tenir lloc a la basílica de la Sagrada Família de la Ciutat Comtal el diumenge 28 de juny. L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, va ordenar cinc preveres: Jordi Avilés Zapater, Jordi Domènech Llauredó, Vicenç Martí Fraga, Joan Mundet Tarragó i Diego Pino. Encara que el temple no es va poder omplir com en altres ocasions a causa de les mesures sanitàries, l'acte va ser motiu d'una gran alegria perquè manifestava l'esperança cristi-

ana enmig de les dificultats actuals. Un dels ordenats, Mn. Vicenç Martí, resumeix així la seva vocació al sacerdot: «El meu camí vocacional va començar mentre exercia d'advocat. Feia de voluntari al menjador de les missioneres de la Caritat i l'advocacia no m'acabava d'omplir, situació que em va fer veure que Déu em cridava per al sacerdoti. Entenc la vocació com una crida a ser instrument d'un amor més gran que tots nosaltres, que és el de Déu, en un món on tot és fugisser i provisional. Ara visc aquest pas amb agraïment, des de la consciència que arribar fins aquí ha estat gràcies a l'ajuda de moltes persones, amb el testimoni, la pregària i altres maneres.»

Un altre dels nous preveres de Barcelona, Mn. Jordi Domènech, explica que amb l'ordenació «la sensació predominant és sentir-se molt poca cosa però sabent que, amb la gràcia de Déu, es pot realitzar allò que ell demana. Crec que la vocació sacerdotal és la mateixa sempre, tot i que la situació actual de manca d'inquietud religiosa requereix un sacerdoti més testimonial, amb entrega. Tot això lligat a la gran il·lusió de ser instrument del Senyor, perquè molta gent el conegui en profunditat i sigui feliç». Finalment, Mn. Joan Mundet afirma

que «l'ordenació és un esdeveniment que provoca molta alegria, perquè és la renúncia d'un mateix per donar-se als altres. Entenc la vocació com un posar-se a disposició de l'Església per ser a tots els llocs on el bisbe dipositi la seva confiança. Això vol dir prioritzar la vida de pregària, sense deixar-la mai, per poder fer un servei profitós per al poble de Déu».

Terrassa guanya quatre diaques

D'altra banda, la diòcesi de Terrassa també ha tingut una bona collita d'ordenacions, en aquest cas quatre diaques que van ser ordenats per Mons. Josep Àngel Saiz a la catedral del Sant Esperit el diumenge 12 de juliol. Els nous ministres són Enric Catalán, Gustavo Lezama, Jean Damascène Ruytisiere i Àlex Serra. El fins ara seminarista Enric Catalán, destinat a la parròquia de Sant Roc de Sabadell, fa aquesta reflexió a propòsit del nou ministeri que ha rebut des de la Paraula de Déu: «Al final de l'Evangelí segons sant Joan trobem un anunci especial, com un avís que Jesús adreça a Pere de cara a la vida que se li obre: "Et ben asseguro que, quan eres jove, et cenyies tu mateix i anaves on volies; però, quan et faràs vell, estendràs las mans, i un altre et cenyirà i et durà on tu no voldries" (Jn 21,18). I al final Jesús conclou aquest anunci amb la mateixa invitació amb què convidava els primers deixebles a l'inici de l'Evangelí: "Segueix-me." L'ordenació diaconal la visc en aquesta mateixa estela del seguiment. Del fer camí amb Jesús. Com el jove Samuel dormint a la vora del Temple. En aquell santuari on la llàntia de Déu encara no era apagada, Déu parla i crida a cadascú pel seu nom: "Samuel, Samuel." I el noi, encara no avesat al parlar de Déu, corre cap al sacerdot Elí i per indicació d'aquest li respon: "Soc aquí. Parleu, Senyor, que el vostre servent escolta" (1Sa 3,9). Els candidats davant la crida de l'Església responen com el jove Samuel: "Soc aquí."»

»Ara bé, en la invitació al seguiment que fa Jesús a Pere apareix un nou element que m'ajuda a llegir aquest pas cap al diaconat. Abans et cenyies tu mateix, però ara "un altre et cenyirà". Cenyir és ajustar al cos la roba que t'envolta. Ens cenyim amb vistes a una millor disposició al servei. El do del ministeri apostò-

El 21 de juny, Mons. Romà Casanova va ordenar diaca Lluís Vidal a Santa Maria d'Igualada.

MN. ENRIC CATALÁN
«L'alegria i el repòs del cor no els trobem sinó en Jesús»

lic és una participació més estreta, com més "cenyida" a l'obrar del Crist. Ets cenyit a l'obra d'una gràcia de la qual ets fet ministre però que no et pertany. Et fan ministre d'una gràcia que et duu on tu no voldries, ja que l'Esperit Sant ningú no sap d'on ve ni on va i bufa allà on vol. L'únic que sé —perquè Jesús mateix ens ho diu— és que el jou amb què ens cenyeix Crist és un jou suau. I la càrrega que ens fa portar és un pes lleuger. No només perquè ell en l'Últim sopar ens ha precedit en aquest camí; "i aixecant-se de taula, es treu el mantell, pren la tovallola i se la cenyeix" (Jn 13,4). Sinó sobretot, perquè a més de precedir-nos ens acompanya al costat i mai no ens deixa sols. El seu jou és com aquella mà de l'amic que et recolza suaument i amb fermesa en qualsevol necessitat. Amb aquest gest, l'amic, pren sobre seu la càrrega i les faltes que pesen sobre l'altre. L'amic no està enfront teu sinó que avança al teu costat. A vosaltres —ens diu Jesús en els discursos de comiat— ja no us dic servents, perquè el servent no sap allò que fa el seu amo, a vosaltres us he dit amics, perquè totes les coses que he sentit

Bisbat de Vic

del meu Pare us les he fetes saber (Jn 15,15)».

Un altre dels diaques ordenats a Terrassa, Àlex Serra, explica les vivències just abans de rebre l'ordenació a partir d'una anècdota quotidiana: «L'altre dia anava des del monestir de Sant Cugat —parròquia on estic destinat— a l'estació de FGC i em vaig trobar una amiga. Vam fer el camí junts i vam tenir temps de posar-nos al dia. El carrer Santa Maria estava tan maco com sempre, tot i que encara hi havia moltes botigues tancades per la pandèmia que estem vivint. Mentre parlàvem em diu: "tu aniràs vestit de mossèn pel carrer?"»

»Em vaig quedar pensatiu. Mentre caminava intentava visualitzar com seria aquesta situació i, sincerament, no tenia una resposta definida a aquesta pregunta. Al Seminari he estudiat moltes coses però això mai no m'ho havia imaginat tan real i la veritat és que no li vaig respondre de forma plenament conscient, sinó que, en certa manera, vaig intentar esquivar la pregunta, afirmant-la. Aquesta situació em va ajudar a pensar-hi. Em preguntava com podia ser que aquest símbol extern —el clergyman— comporti tant... Aquesta qüestió, per a mi, suposa una trobada de molts sentiments i records de la meua trajectòria: el primer és el dia que vaig entrar al Seminari i l'alegria immensa amb què ho vaig fer; el segon és el meu compromís profund i que, després de set anys formant-me en el Seminari, es concreta. És un dia molt important, com un casament, en què un, lliurement, pren la decisió de donar la vida al Senyor, essent conscient de tot el que deixo per Ell i també de tot el que guanyo. I un tercer sentiment que viu en el meu cor, el més intens, és el de la responsabilitat que hi ha en fer aquest pas i que em fa plantejar: després de tant temps, estic preparat? I a aquesta pregunta sí que tinc una resposta claríssima, perquè la veritat és que per portar el Senyor, per parlar d'Ell i fer-lo present en els germans, jo, Àlex, puc dir que no estic del tot preparat, igual com passa amb uns pares quan tenen el seu primer fill. Per això m'agrada tant recordar la frase de sant Agustí que diu: "Déu no crida els preparats, sinó que prepara els que crida." Quines paraules més sàvies i reconfortants, veient la nostra fragilitat! Ell és qui fa meravelles en la nostra petitesa. Avui penso que el regal que he rebut és el millor i ho faig amb molta més il·lusió que quan obro

els regals del dia de Reis. Aquell dia, tot i no saber què hi ha darrere dels papers que els envolta, sí que sé que l'alegria que hi ha en obrir-los és molt més gran. Gràcies, Senyor, per tant!»

Ordenacions a Tarragona, Vic, Tortosa i Lleida

L'arquebisbat de Tarragona també celebra aquests mesos dues ordenacions. La primera va tenir lloc el diumenge 12 de juliol a la catedral diocesana. Mons. Joan Planellas va conferir l'orde sacerdotal a Mn. Robert Otaba Mumbal, destinat a les parròquies de Sant Pere Apòstol i la Puríssima Sang de Reus, i capellà de l'escola Joan XXIII. D'altra banda, el 27 de setembre l'arquebisbe tarragoní ordenarà de diaca el seminarista Albert Font Aldaz.

Una altra de les diòcesis que ha celebrat una ordenació ha estat la de Vic. El 21 de juny passat, Mons. Romà Casanova va ordenar diaca a la basílica de Santa Maria d'Igualada el seminarista Lluís Vidal. El nou ordenat va expressar la paradoxa de rebre el ministeri en aquest temps d'incertesa en una ciutat especialment castigada per la pandèmia: «Enmig de tanta foscor hi ha hagut moltes llums i la celebració d'avui n'és una més. Llums que ens mostren com Déu segueix actuant d'una forma silenciosa i discreta, però al mateix temps, d'una forma real i eficaç.»

També la diòcesi de Tortosa celebra el 19 de juliol una ordenació diaconal. El bisbe Enric Benavent ordenarà de diaca a la parròquia de Santa Maria de Benicarló el seminarista Cristian Pinto. Finalment, Lleida ha vist ordenat de sacerdot un fill d'aquesta diòcesi. Es tracta de Mn. Lluís Salinas, jesuïta que va rebre el ministeri sacerdotal a Madrid de mans del cardenal arquebisbe Carlos Osoro l'11 de juliol. Segons les previsions, el nou ordenat celebrarà la primera missa aquest diumenge 19 de juliol a la parròquia de Sant Ignasi de Loiola de Lleida. Es dona la circumstància que a l'inici del seu procés vocacional Mn. Lluís Salinas va comptar amb l'acompanyament del jesuïta Marc Vilarasau, que va morir amb 45 anys. Tots aquests són els nous pastors que l'Església ha admès per guiar els fidels en terres catalanes. Els temps poden ser difícils, però Déu continua cridant alguns dels seus fills a una vida de lliurament. La vida eclesial continua, doncs, al nostre país, més viva que mai.

MN. LLUÍS VIDAL
«Enmig de tanta foscor hi ha hagut moltes llums i la celebració d'avui n'és una més»

SABER ESCOLTAR

Etapas de la vida humana

Les famílies acostumem a tenir fotografies que van des de la infantesa fins que som més grans. Quan les observem, constatem els canvis del procés de la vida. De fet, existeixen unes etapes en el viure personal.

L'itinerari vital el solem denominar com «les edats de la vida». Ja els antics parlaven d'aquesta evolució i el tema ha estat tractat per molts savis i pel mateix poble. Clàssicament, s'han establert: la infantesa, la joventut, l'adulthood i la senectud. Aquestes èpoques no solament s'han descrit biològicament, sinó com una successió de fets en el creixement de les persones. Solem dir que hem de madurar en tots els aspectes.

He llegit un apòleg oriental que diu així: «La vida de l'home té quatre

etapes. La primera és la de l'aprenentatge, quan rep formació dels mestres. La segona, la de l'ensenyament, en què comparteix allò que ha après amb els altres. La tercera fase és la del bosc on es retira per trobar-se a si mateix. Finalment, la quarta etapa és la de ser captaire, tot allargant la mà als altres per tal que el sostinguin en la malaltia i la vellesa.»

Aquest procés de creixement suposa també una maduresa en la fe:

Els infants necessiten el baptisme i aprendre els conceptes elementals de la fe en un clima familiar cristià. Cal que assisteixin a la catequesi i que tinguin classe de religió.

Els joves han de poder aprofundir en el coneixement de Jesús. Necessiten el sentit d'Església i formar part, si cal, d'algun grup de vida cris-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

tiana. Els adults han de vetllar per les seves obligacions familiars, laborals i socials. Han de ser exemple per als altres i han d'aprofundir en el coneixement de la Sagrada Escripura i de la pregària.

Els majors han de saber agrair l'ajut dels altres i manifestar la seva experiència. S'han d'apropar devotament a l'Eucaristia i pregar pels forviats de l'Evangelí. La vellesa, si hi ha bona salut, esdevé una època de llibertat. També poden oferir, units a Crist, el seu dolor per la salvació del món.

Els infants necessiten aprendre els conceptes elementals de la fe en un clima familiar cristià

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Quan un ja és gran tendeix a referir-se i parlar de fets o de costums passats que va experimentar, apreciar i que van marcar alguna etapa de la seva vida. Abans hi havia més homogeneïtat, perquè també els mitjans tècnics eren menors que els d'avui. No em refereixo a normes o actuacions importants. Eren detalls que, sense adonar-se'n, influïen en la pròpia personalitat. Les diferències socials s'expressaven de maneres tan senzilles com les laminadures, els vestits, i poca cosa més.

Nosaltres els estudiants de batxillerat teníem els nostres costums, diferents dels que podien tenir els que als 14 anys s'havien incorporat al món laboral com a aprenents, escriptors o modistes.

Penso en coses tan senzilles com les cançons. En certa època,

A PROPÒSIT DE...

Festa dels quinze anys

a les reunions o per la muntanya, cantàvem melodies del Tirol, de ritmes alegres. Sense saber com, ens sentíem imbuïts en músiques andines. Qui ignorava *El cóndor pasa?* La flauta dolça substituïa la flauta ameríndia. Va arribar la cançó revolucionària, era emblemàtic el *Bella ciao*, i el banjo marcava el ritme. Després la «nova cançó» on abundava la protesta i el localisme. L'arribada d'aquest estil va representar la incorporació de la guitarra.

Els temps han canviat molt. El

Les diferències socials, antigament, s'expressaven de maneres tan senzilles com les laminadures i els vestits

fenomen de l'autoestop o l'*interrail* va ser l'avançament dels viatges *low cost*. Errar per conèixer, es diu, que es redueix, generalment, al fet de veure i fotografiar amb el mòbil, sense endinsar-se en la realitat històrica-cultural que tot paisatge conté i que enriqueix el visitant i, si l'actitud és cordial, cada viatge deixa el testimoni d'una nova amistat.

Afegeixo que interessaven els monuments d'un país i els costums. Les cultures despullen la bellesa en celebrar les seves pròpies festes.

Parlàvem d'aquestes i altres coses amb un company sacerdot llatinoamericà, d'això volia parlar. Darrerament, m'he interessat per la festa dels quinze anys. Un fenomen molt curiós, que enllaçaria amb l'altre al qual ja m'havia referit pel que fa a les bodes. Continuaré.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa demana un alto el foc global, el bisbe de Lleida reflexiona sobre el nou confinament, recordem el P. Josep Miralles i parlem de la canonització de Carles de Foucauld

El Papa demana un alto el foc global que permeti intervencions per la pandèmia del Covid-19

Un magisteri per la pau i contra la hipocresia

Després que l'1 de juliol el Consell de Seguretat de les Nacions Unides aprovés una resolució per «una suspensió immediata de les hostilitats en totes les situacions durant almenys 90 dies consecutius», el diumenge 5 de juliol el papa Francesc va mostrar el seu suport a aquesta iniciativa demanant un alto el foc immediat que permeti fer front a les conseqüències de la pandèmia del Covid-19.

Un compromís conjunt contra la pandèmia

El Papa es va expressar arran de la resolució de l'ONU després de resar l'Àngelus, moment en el qual va explicar que aquesta crida a l'alto el foc mundial i immediat és molt encomiable: «Això faria possibles la pau i la seguretat indispensables per proporcionar l'assistència humanitària que es necessita amb tanta urgència. Espero que aquesta decisió s'apliqui amb eficàcia i el més aviat possible, pel bé de moltes persones que estan patint. Que aquesta resolució del Consell de Seguretat pugui convertir-se en un primer pas per un futur de pau.»

Aquesta petició de compromís conjunt per fer front a la pandèmia ja la va fer el mateix papa Francesc el diumenge 29 de març, aprofitant que António Guterres, secretari general de les Nacions Unides, havia demanat prèviament un «alto al foc global i immediat arreu del món» a causa de l'emergència del Covid-19. En aquell moment, el Papa ja va anunciar que convidava tots els països a seguir aquesta crida, amb l'objectiu

«d'afavorir la creació de corredors per a l'ajuda humanitària, l'obertura a la diplomàcia i l'atenció cap als que es troben en situacions de vulnerabilitat». Dins d'aquesta mateixa lluita conjunta contra el virus, Francesc va recordar també que som davant d'una oportunitat per «reconèixer la necessitat d'enfortir els nostres llaços fraterns com a membres d'una sola família». I és que com va explicar el Pontífex, en aquests moments en què els països es veuen involucrats en una mateixa lluita, ha quedat palès que la solució dels conflictes no passa mai per la guerra, i que més que mai «és necessari el diàleg i una recerca constructiva de la pau».

Denúncia a la hipocresia

A banda d'aquesta crida al compromís conjunt contra la pandèmia i la pau mundial, una de les constants del Papa en les últimes setmanes ha estat la denúncia contra la hipocresia que mostren molts països que parlen

PAPA FRANCESC
 «Som davant d'una oportunitat per reconèixer la necessitat d'enfortir els nostres llaços fraterns com a membres d'una sola família»

de pau però que després venen armes per afavorir la guerra. Com ha recordat el periodista Andrea Tornielli a Vatican News, ja el mes de maig Francesc va demanar durant la pregària del Rosari que «els responsables de les Nacions treballin amb saviesa, sol·licitud i generositat, ajudant els més necessitats, programant solucions socials i econòmiques i amb esperit de solidaritat». A aquesta petició hi va sumar un desig perquè els diners destinats a les armes es puguin aprofitar en altres àmbits: «Que les desorbitades sumes utilitzades per fer augmentar i perfeccionar els armaments es destinin a promoure estudis adequats per prevenir catàstrofes similars en el futur.»

Ara, amb aquesta resolució de l'ONU per aconseguir un alto el foc mundial que permeti fer front al Covid-19 amb garanties, el Papa confia que sigui un pas més cap a un futur de pau, i que alleugi a les poblacions i les ajudi a contrarestar els efectes de la pandèmia.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Gràcies, Ennio!

Fa uns dies coneixíem la mort d'Ennio Morricone, autor de diverses bandes sonores, entre elles la de la inoblidable pel·lícula *La missió*.

Qui no recorda la bella escena del pare Gabriel tocant l'oboè mentre un bon grup d'indígenes se li van atansant?

En sentir el so de l'instrument en mans d'aquell home, la majoria se'n meravellen i, oblidant la por, la defensa, l'escolten amb tots els sentits, de tal manera que deixaran que el pare Gabriel vagi amb ells, l'acolliran a casa seva. Triomfa l'amor.

Ennio Morricone amb la seva meravellosa música aconsegueix traslladar-nos a l'indret on desitja que anem amb cada banda sonora, amb cadascuna de les seves peces.

Com a cristians, hem de trobar les eines que, en cada situació, ens acostin a aquells que viuen a les fronteres, que no troben raó per a l'esperança i, en molts casos, per a la vida.

La música és un element aglutinador, identificador, de comunicació... allò que ens ressona a dins és allò que sentim en sentir-la.

Així, quan sona el tema principal de *La missió* tots ens imaginem el pare Gabriel tocant rodejat d'un bon grup d'indígenes i la millor cosa és que som capaços de sentir aquella pau i aquella gratitud pel moment aconseguit.

Després de viure una situació com aquella, difícilment un no se sent unit al grup. Vol protegir-lo. Malgrat tot, cal ser conscients que no tots tenim capacitat per meravellar-nos davant la vida, davant la bellesa... davant la generositat... simplement perquè no hi obrim el nostre interior.

I, aleshores, ressonen les paraules del final de la pel·lícula: «El món no és així; nosaltres l'hem fet així, jo l'he fet així», per recordar-nos que som responsables del món en què vivim, de la manera com hi actuem. Tant de bo posem més música a les nostres relacions o elements que ens uneixin als nostres contemporanis.

ESTHER BORREGO

Lleida

El bisbe Salvador envia un missatge als mossens de la diòcesi i avisa que és important que es continuï celebrant l'Eucaristia

Esglésies obertes en el confinament de la comarca del Segrià

El dissabte 4 de juliol, a causa de l'aparició de nous brots actius de coronavirus a la comarca del Segrià, el Govern de Catalunya va acordar decretar de forma indefinida el confinament perimetral d'aquest territori, que abasta pràcticament totes les comunitats parroquials de l'arxidiòcesi de Lleida. Davant d'aquesta situació, un dels principals dubtes va ser el de si podrà tenir continuïtat el culte públic i quines seran les noves mesures de seguretat per dur-lo a terme. Per resoldre aquestes qüestions i tranquil·litzar els feligresos, després que es conegués la notícia, el bisbe de Lleida, Mons. Salvador Giménez Valls, va emetre un comunicat a tots els preveres de la diòcesi i els va donar les indicacions que s'han de seguir a partir d'ara. La primera mesura s'ha pres des del mateix bisbat, que a causa d'aquest confinament ha recuperat la iniciativa de l'Evangelí des de casa.

Les esglésies, obertes

Com explica el bisbe Salvador a la nota, un dels principals objectius de la diòcesi ara que ha començat el nou confinament perimetral a la comarca és que les esglésies es puguin mantenir obertes, permetent així el culte públic que durant tants mesos havia estat aturat:

«D'entrada, mantenim les esglésies obertes però recordant que encara és vigent la dispensa del compliment de la missa dominical.» D'aquesta manera, si no hi ha noves indicacions per part de les autoritats es podran continuar celebrant les eucaristies i altres sacraments. Així ho va manifestar el mateix bisbe en una entrevista al programa *El Mirador de l'actualitat* de Ràdio Estel el 6 de juliol passat: «Si hi havia esdeveniments com ara casaments o batejos que ja estaven organitzats, es podran celebrar.» En aquest sentit, Giménez Valls també va fer referència al nombre de fidels que podran assistir al culte a partir d'ara, que si bé en un principi sembla que estigui limitat a 10 persones, podrien ser més si se segueixen les mesures de seguretat establertes: «El que no es pot permetre és que hi hagi més de 10 persones molt juntes, però sí que en poden entrar als temples

La missa de Corpus de la Catedral de Lleida es va celebrar respectant l'aforament i les distàncies i amb mascareta i dispensadors de gel.

fins a 30 o 40, com si fossin diverses reunions simultànies en grups de 10.» No obstant això, per fer-ho possible, el bisbe va recordar que ja ha avisat els preveres perquè es posin en contacte amb les autori-

tats locals i comuniquin als fidels les noves normes de seguretat. Pel que fa al desplaçament dels rectors entre les seves parròquies, a partir d'ara serà necessari que utilitzin el certificat que ja van rebre fa dos mesos per part del bisbat.

Aquest desig de mantenir el culte públic el va posar de manifest Giménez Valls durant l'entrevista concedida a Ràdio Estel, on va destacar que «l'últim que s'ha de fer és tancar les esglésies». El bisbe ho va argumentar comparant l'acció social amb l'acció sacramental, dos àmbits que com explica han d'anar de la mà: «No es poden separar; si es pot repartir menjar, també es pot celebrar l'Eucaristia.»

La situació dels temporers i el racisme

A banda de la situació de confinament que viu la comarca del Segrià i a la qual la diòcesi ja s'hi està adaptant, a la mateixa entrevista al *Mirador de l'actualitat* de Ràdio Estel, el bisbe Salvador Giménez també va fer referència a la situació dels temporers, que alguns sectors han acusat de la seva possible influència en el rebrot del virus a la zona: «Les mesures sanitàries són per a tothom; si ja és difícil controlar els qui viuen aquí, encara ho és molt més controlar les persones que venen a treballar només un mes.» En aquesta direcció, el bisbe va recordar que no és just el tracte que estan rebent molts pagesos, als quals s'acusa de racisme: «No podem generalitzar, perquè n'hi ha molts que tenen un tracte molt digne amb els temporers.»

SALVADOR GIMÉNEZ
«L'últim que s'ha de fer és tancar les esglésies»

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- L·LICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

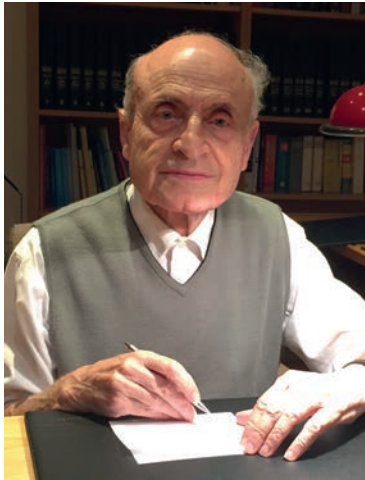
Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

ESGLÉSIA I LLENGUA. LA MEVA EXPERIÈNCIA

JOSEP RUAIX I VINYET
Eclesiàstic, gramàtic i escriptor

M'han proposat de parlar d'algun tema d'Església i llengua per a *Catalunya Cristiana*. També, recentment, un amic em preguntava si pensava escriure les meves memòries. Ajuntant els dos suggeriments, intentaré redactar els records de la meva experiència pel que fa a la relació entre Església i llengua. No es tracta de cap treball erudit o divulgador, sinó merament memorialístic. Dividiré la meva experiència en vuit etapes vitals: 1) Infantesa; 2) Etapa seminarística menor; 3) Etapa seminarística major; 4) Etapa romana col·legial; 5) Etapa romana parroquial; 6) Etapa codinenca; 7) Etapa manresana; 8) Etapa calderina.

3. Etapa seminarística major

A l'inici del curs 1958-1959 vaig passar al Seminari Major. Allà també la llengua acadèmica era el castellà, si bé molts textos de filosofia i de teologia eren en llatí. I, igualment com al Seminari Menor, les altres activitats eren majoritàriament en català o en llatí. Ja en 1959 vaig començar de promoure les classes de català voluntàries i fora de l'horari escolar. De primer les va impartir Mn. Ramon Roca i Sallas, compatriota meu que exercia com a director espiritual del Seminari Menor, però amb material que li facilitava jo mateix. Més endavant les vam impartir un equip de seminaristes-professors que havíem seguit uns cursos de català per correspondència, organitzats per Òmnium Cultural, i que ens havíem anat a examinar a Barcelona. Havíem obtingut els certificats corresponents, de la JAEC (Junta Assessoraper als Estudis de Català), i també vam actuar com a professors per correspondència. Fou aleshores que vaig elaborar sistemàticament les meves fitxes, primer manuscrites o dactilografiades amb còpies fetes en paper carbó, després reproduïdes amb mitjans rudimentaris («bològrafs», així en deïem, a base de gelatina, i ciclostil); les fitxes anaven acompanyades de fulls amb exercicis. Aquest material, arribat a coneixença d'Òmnium Cultural, va ser editat, a partir de l'any 1968, pel segell Spes, vinculat a l'esmentada organització. Però d'això tocarà parlar-ne més endavant.

Pel que fa a la llengua catalana al Seminari Major, cal remarcar els jocs florals que s'hi celebraven per l'abril (i que admetien també composicions dels seminaristes del Menor), la representació d'obres teatrals, com ara els Pastorets, la intercalació d'intervencions en català en els actes acadèmics solemnes o vetlla-

des literàrio-musicals, les actuacions d'una coral, les caramelles, els guions d'estil radiofònic que creàrem i que «s'emetien» durant els àpats, les declamacions de sermons i d'altres textos a tall d'exercici oratori, conferències de personalitats convidades, recitals de cançons a càrrec de Pi de la Serra i de Miquel Martí i Pol, etc. Val a dir que, arran de la publicació de l'encíclica *Pacem in terris*, de Joan XXIII, l'any 1963, que contenia paràgrafs a favor de les minories nacionals, el món catalanista es va enfortir, incloent-hi el petit món catalanista del nostre centre d'estudis eclesiàstic. Com a detall anecdòtic, recordo que aquell any es publicà per primera vegada un text en català dins la revista oficial del Seminari de Vic, el *Plantel*; era una poesia meua, titulada «Vocació». Posteriorment l'esmentada revista es catalanitzaria totalment, àdhuc en la capçalera, que passaria a dir-se *Planter*.

Tornant als jocs florals, voldria destacar que, l'any 1964, els vingué a presidir el catedràtic universitari barceloní Antoni M. Badia i Mar-

Seminaristes tocant les caramelles, any 1961 (J. Ruaix és el de davant).

garit, reconegut gramàtic. També que, en el programa de les Festes de la Mare de Déu de Montserrat del mateix any, que incloïen els jocs florals, el rector del Seminari va vetar-hi la publicació d'un meu poema que feia al·lusió als «fets del Palau [de la Música Catalana, de Barcelona]» (esdevinguts en 1960), com també uns fragments del discurs del mantenidor d'algun any anterior, Mn. Josep Junyent, però els textos en qüestió foren repartits, diguem que clandestinament, a part. Ara bé, s'ha de comprendre la por de les autoritats del Seminari en aquell temps, encara en plena dictadura franquista, ja que s'havia realitzat a Vic una reunió de «jerarquies» polítiques de la Plana en què algú havia titllat el nostre seminari de ser «un focus de catalanisme».

Tornant a les classes de català, van trobar una certa oposició per part del director espiritual del Seminari Major, perquè hi veia un destorb a determinades pràctiques de pietat. Jo responia: «Poseu classes de català dins l'horari escolar i aquest problema desapareixerà.»

De fet, quan ja estava a punt d'acabar la meva estada al Seminari de Vic, aquestes classes es començaren a implantar en els cursos inicials.

A més, com a fruit del conreu del català, puc anotar que, amb la col·laboració del meu company Jordi Planes, vaig començar de fer traduccions del francès (la primera, *El futur de la litúrgia*, d'A. Nocent, seguida d'altres de tema majoritàriament religiós), com també correccions per a editorials, i vaig incrementar les meves col·laboracions en revistes i la participació en concursos literaris; semblantment, vaig fer unes classes d'ortografia catalana per a adults, durant les vacances, a Moià. Tot plegat, aportacions, des de l'ambient seminarístic vigatà, a la cultura catalana.

Més important és encara, sense moure'ns d'aquesta època, l'actuació del bisbe Masnou a favor de la llengua catalana, amb la publicació de la carta pastoral *Drets de l'infant i de l'adolescent* (1960), reivindicant el dret a l'ensenyament del catecisme en la llengua del país, amb l'assump-

ció de responsabilitats en la sortida de les revistes Orifloma (1961-1977) i Cavall Fort (a partir de l'any 1961) i la celebració anual del Concurs Literari Parroquial de Cantonigròs (que existia des de l'any 1944 i durà fins a 1968). Jo mateix vaig assistir a una sessió copresidida per l'abat Escarré i, com a representant del bisbe de Vic, pel canonge Eduard Junyent.

Per acabar aquesta etapa, haig de fer referència a una anècdota recollida per Narcís Garolera en *Galeria del record. Memòries d'un filòleg* (Barcelona 2019), p. 215: «Un dia, en una classe de Teologia, [el rector del Seminari] va qualificar el català de "lenguaje tabernario", i el catalanista Josep Ruaix, alumne seu, es va aixecar i va abandonar l'aula, ofès per aquesta denominació despectiva de la llengua del país, l'estudi de la qual ell havia començat a impulsar entre els estudiants.» Aquesta versió s'ha de matisar, com ja vaig fer observar a l'amic Garolera. Després de l'incident, el rector del Seminari i jo vam parlar. Ell em va dir que la seva intenció era referir-se a l'actitud i to d'un meu company que xerrava a classe, no pas a la llengua en què ho feia, i jo vaig acceptar la seva explicació, amb què deixarem l'afer per tancat. Recentment algun company m'ha dit que entre el professorat es va parlar seriosament d'expulsar-me del centre; però jo aleshores estava ben tranquil, perquè creia que defensar una causa noble, com és la dignitat d'una llengua, és perfectament lícit. Si no podia defensar la meua llengua com a clergue, estava disposat a acceptar la renúncia al sacerdoci. Sigui com sigui, el seny s'imposà.

Al final del curs 1964-1965, havent cursat quart de Teologia i havent rebut l'orde del diaconat, es va acabar la meua estada al Seminari de Vic. Com a resum d'aquesta etapa, diria que, segons la meua experiència concreta, l'Església afavoria cada vegada més la normalització de la llengua catalana, la llengua del poble, si bé encara estava condicionada per la vigilància del règim franquista, el qual, per la seva banda, havia anat evolucionant vers una major tolerància, imposada per les circumstàncies internacionals i pels mateixos canvis socials orientats cap a una obertura a la democràcia.

XAVIER ALEGRE, s.j.

Semblança d'en Josep Miralles

En Josep, pel seu tarannà afable, generós, ple d'amor i profundament marcat pel seguiment de Jesús, ha sigut un regal per a totes les persones que hem tingut la sort de tractar-lo. En recordar-lo, ens domina l'agraïment i l'admiraació. En primer lloc, per les moltes coses que va fer, sobretot des que l'any 1983 va obtenir, a París, el doctorat en Sociologia.

Fou durant molts anys professor d'ESADE i en va ser membre del Patronat en jubilar-se. Va ser també president dels Patronats d'Intermón-Oxfam i de Migra Studium, col·laborador d'Arrels i del Centre Cristianisme i Justícia, del Seminari d'Exercicis Espirituals, del Postgrau en Acompanyament Espiritual i, des de l'any 1981, membre de l'equip pastoral de les parròquies de Santa Gemma i Sant Enric, a l'Hospitalet, i de Sant Antoni, a Esplugues, on va dedicar amb generositat i fidelitat molta part del seu temps, intentant viure la seva opció per la gent senzilla i pobra.

Però, en segon lloc, ens admira la manera com va fer totes les coses. D'entre les moltes coses bones d'en Josep, en destacaré tres. Tenia un gran cor, una gran capacitat d'estimar moltes i molts i en llocs ben diferents. La gent se l'estimava moltíssim perquè encomanava bondat, amor, pau, tot i que ell mateix tenia els seus neguits i era patidor de mena.

Era molt intel·ligent i humil a la vegada. S'interessava per tot, llegia molt, perquè era un home de ment molt oberta i conscient dels canvis radicals que el món viu. Tenia conviccions molt clares però era també comprensiu i respectuós amb

les opinions dels altres, molt dialogant, obert a repensar les pròpies conviccions, apassionat per cercar la veritat, humil per reconèixer els propis límits, discret, crític. Col·laborava en les coses més senzilles, sense cap afany de protagonisme. I compartia de gust el que sabia.

Era un gran creient en el Déu de Jesús de Natzaret. I ho mostrà en paraules i en fets. Fou un aspecte fonamental que marcà la vida d'en Josep, des que va entrar al noviciat l'any 1962 i que va poder testimoniar més bé des de l'ordenació sacerdotal l'any 1975. Com per a molts de nosaltres, el Concili Vaticà va significar una mena de «conversió» d'una fe i religiositat molt conservadora, a una fe marcada per Jesús

Crec que la gent descobria millor en ell el rostre autèntic de Jesús

de Natzaret i per la Bíblia. També l'opció per la fe i la justícia, que proclamà la Congregació General 32 de la Companyia de Jesús, va ser molt significativa per a ell. I el fet de viure durant 28 anys en un barri marginal (Pubilla Cases i Can Vidalet) i les seves anades al Txad i Amèrica Llatina (com a president d'Intermón-Oxfam) el van ajudar a obrir els ulls del cor per veure la realitat de pobresa i injustícia i el van portar a comprometre's en la transformació social i política del món, així com d'una Església que fos cada cop més fidel al projecte de Jesús de Natzaret, el Regne de Déu.

Crec que la gent descobria millor en ell el rostre autèntic de Jesús. Una dona del barri ens deia, precisament el dia en què Josep ens va deixar, que quan el veia pensava que Jesús es passejava pel barri. De fet, hi va viure durant 28 anys. I va seguir treballant a la parròquia 10 anys més. Somiava i treballava per bastir una Església que fos realment fidel a Jesús, oberta i dialogant, optant clarament pels més pobres i revelant realment el rostre misericordiós del Pare, que Jesús ens va testimoniar de manera meravellosa.

OPINIÓ

Tot esperant la canonització de Carles de Foucauld

Durant el confinament ens va arribar la bona notícia de Roma: el papa Francesc canonitzarà el benaurat Charles de Foucauld. A partir d'aquí escriuré Carles, ja que el qui anomenem «Germanet universal» admet el seu patronímic en totes les llengües parlades allí on hi ha persona, fraternitat, comunitat o grup que segueix o s'inspira en la seva vida i el seu itinerari espiritual. Així doncs, Carles o Carlos, com Charles, Carlo, Karol, Karl i tantes altres maneres d'escriure i pronunciar el seu nom.

En aquesta pantalla, ara en blanc, què puc escriure de nou sobre Carles de Foucauld? Quina opinió puc expressar que no hagi estat ja exposada i repetida milers de vegades tant per savis i estudiosos, com, sobretot, per la molta gent senzilla que s'hi ha inspirat? Per tant, intentaré escriure el que només jo puc expressar: qui i què ha estat i és per a mi Carles de Foucauld.

Des de la seva fundació, el 29 de setembre del 1968, formo part de la Comunitat de Jesús, inspirada en la vida i espiritualitat del germà Carles. Casat des de fa quaranta anys, pare i avi, l'exemple del Germà universal m'ha acompanyat tot aquest temps en els moments bons i en els moments de dolor, tant personal com comunitari.

El primer cop que vaig sentir el seu nom jo era molt jove. Me'n va parlar un company del batxillerat nocturn, i el nom anava associat a un petit grup de religiosos que treballaven, pregaven i vivien en comunitat, encarnats plenament en un poble dels Monegros, no massa lluny de Saragossa. Era Farlete, on els Germanets de Jesús passaven un temps del noviciat i on, encara avui, viuen dos d'ells que mentre la salut els ho ha permès, s'han ocupat d'unes «coves» per anar a «fer desert». Aquell company parlava entusiasmat d'aquell estil de vida religiosa, activa contemplativa, viscuda entre gent senzilla, compartint-hi vida; i, al poble, joies, penes i treballs. Uns vilatans més, arribats

de diversos llocs del món. Una família més, però amb la vocació d'encarnació amagada «entre», a semblança dels anys d'infància i joventut de Jesús a Natzaret.

En la meua trobada més íntima i intensa amb la figura i missatge del germà Carles intervingué el llibre de Jean François Six *Vida de Charles de Foucauld*, editada per Taurus el 1966, trobat en una llibreria de Melilla quan feia el servei destinat a l'Hospital Militar, amb poca feina i molt de temps i espai per gaudir d'una certa intimitat. Tot un luxe a la mili! Aquest fou el temps de llegir, rellegir i subratllar aquest llibre que conservo com un petit tresor. Temps de reflexió, salpebrat també per estones a la capella de l'hospital.

És així que, llegint, llegint, «conec de prop» el beat Carles. Un apropament que confirma alguns dels eixos de la vida de la Comunitat de Jesús: Jesús Amic, pregària, comentari de l'Evangelí, vida encarnada, una vida «entre». Certament, vida normal, tant, que no negaré que cal estar molt atents a la força del corrent del dia a dia que tot ho escombra quan el corrent es fa riuada.

Tanmateix el que més m'agradà fou la intuïció fonamental de Carles de Foucauld basada en el passatge dels Fets dels Apòstols 18, 2-3 meditant sobre aquells esposos Priscil·la i Àquila tan propers a sant Pau amb qui compartien treball i missió.

Aquesta intuïció foucauldiana és transversal, perquè inclou una crida a compartir vida i missió a laics, preveres, religiosos, contemplatius o actius, casats o solters. És una intuïció que no barreja desendreçadament i tampoc no refusa cap opció personal. I, per això, en la família espiritual tenen cabuda sensibilitats tan diverses però unides pels pilars sobre els quals es va sustentar la vida i obra de Carles de Foucauld: Eucaristia, adoració, treball, acollida, encarnació a l'estil de Jesús, infant i jove, a Natzaret.

En la biografia del germà Carles hi ha gran varietat de facetes que enri-

Carles de Foucauld, futur sant.

queixen la seva vida i el seu exemple. I totes són importants perquè ajuden a definir el retrat d'un home de Déu que el serveix en tots els que se li apropen, ja siguin militars, tuaregs, viatgers, religiosos, o la seva família, sempre tan propera malgrat que ell viu al llunyà fons del Sàhara. Moltes d'aquestes facetes les expressa en les meditacions espirituals, en la correspondència, en els projectes de fundacions (mai reeixits en vida), en els importantíssims treballs lexicogràfics de la llengua tuareg i els reculls de poesies i textos d'aquella cultura.

Però hi ha un «misteri» que li és tan estimat que fins i tot el dibuixa i el col·loca a la seva capella de Béni Abbès: la Visitació. Maria visita la seva cosina Isabel i li fa present l'Infant Jesús que encara ha de néixer. Foucauld estima aquest signe de Maria de «portar Jesús» a Isabel, i ens el deixa en herència als qui ens emmirallem en ell, malgrat les diferències

de compromisos, situacions i estils.

M'agrada aquesta idea: fer present Jesús. Que vagi silenciós i amagat allí on nosaltres anem, i que s'hi faci present «entre».

L'esperit del germà Carles se m'ha fet present molts cops al llarg d'aquests anys en els contactes i trobades amb tants i tants homes i dones, laics o religiosos, de les institucions que formen la Família Espiritual, tant a Espanya com a l'estranger, amb els qui hem teixit llaços d'amistat i de col·laboració. Són Carles de Foucauld vivent en les seves històries de donació generosa als més desfavorits en totes les «fronteres» del nostre món. A ells i a elles el meu agraïment.

Venerable, beat o sant, donem gràcies a Déu per la vida del germà Carles que entre tants altres versets de l'evangeli, justament poc abans de morir assassinat a Tamanrasset, va meditar aquell de «Si el gra de blat no cau a terra i mor...».

L'exemple del Germà universal m'ha acompanyat tot aquest temps en els moments bons i en els moments de dolor, tant personal com comunitari

SIGNES D'AVUI

Nova normalitat

El desconfinament i la desescalada, iniciats setmanes enrere, estan abocant a un període incert que el govern estatal ha qualificat de «nova normalitat». Aquesta expressió va calant en la societat a través de la premsa, les ràdios i les televisions. Aquests dos termes són força contradictoris. La novetat fa que una cosa deixi de ser normal, llevat que la innovació sigui la constant d'una situació. Si es vol mantenir la normalitat, la novetat representa un element perturbador. Alguns utilitzen la paraula *represa*. Segons el DIEC-2, aquest mot gaudeix d'una primera accepció molt interessant: «Acció de reprendre una cosa interrompuda.» El confinament ha interromput moltes realitats. Ara es tracta, si és possible, de tornar-les a dinamitzar. Com que nosaltres sortim del desconfinament, el retorn a la norma-

litat sembla un desig general, però no sempre està garantit. Primer, perquè la pandèmia és pacient i pot tornar a uns pics progressivament preocupants. Segon, la paraula «nova» xoca amb «normalitat», si més no en un primer moment. Els canvis requereixen ser assumits. «Nova», però, sembla un terme referit a una realitat desitjable. No sempre. Les paraules van per un cantó, però els fets, de vegades per un altre d'oposat. La pandèmia va ser una novetat, nosaltres no n'havíem viscuda cap d'aquesta manera. Una novetat, paralizadora i letal.

La «nova normalitat» pot ser un

Qui decideix el contingut d'aquesta expressió? Amb quines conseqüències?

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

engany descomunal. Qui decideix el contingut d'aquesta expressió? Amb quines conseqüències? Ho fa de manera transparent? Els estats poden sucumbir a la temptació de prolongar de manera indefinida els mecanismes de control que estan utilitzant amb pocs escrúpols. Yuval Noah Harari recorda: «Hem d'estar alerta perquè aquesta crisi no és només sanitària, sinó també política.» L'informe Oxfam Intermón denuncia el contrast: «23 milmilionaris espanyols han vist augmentar el valor de la seva riquesa en 19.200 milions d'euros durant els 79 dies, mentre que els pobres podrien augmentar en 700.000 persones més.» Quan el poble té por i està amenaçat, com és el cas, la temptació del poder és aprofitar-se'n augmentant el control i dificultant l'empoderament ciutadà.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

I va arribar el dia de la inauguració dels nous serveis de l'Hospital de Campanya de Santa Anna.

Vull resumir el que hem viscut durant aquests mesos de la pandèmia amb una frase que feia servir sant Enric d'Ossó, el fundador de la meua Companyia de Santa Teresa de Jesús, quan va encarregar a Gaudí la construcció del Col·legi de Ganduxer sense haver-hi gairebé diners a «les arque» dels seus estalvis: «Ha estat una suma de miracles», va dir quan va veure acabada la seva obra.

Això és el que podem dir en veure les noves instal·lacions de menjador, cuina, cambres de congelació, rentaplats, escalfaplats, i les d'higiene: lavabos, dutxes, rentadora industrial, assecadora...

Uns mesos vivint el present i preparant el futur, sempre amb la vista

FINESTRA A LA VIDA

Utopies que es fan realitat

posada en els més vulnerables.

Després de repartir dia rere dia més de dos-cents lots de menjar a la gent que pacientment feia la cua dels indigents, veiem acostar-se una nova etapa que els polítics o els mitjans de comunicació han batejat amb el nom de «nova normalitat». Si és que podem considerar «normalitat» el fet de no tenir recursos necessaris per tenir un sostre i un menjar dignes. Ja es veia venir que aquesta nova situació de precarietat social portaria a un augment de la indigència.

I ens vam començar a preparar per a la situació.

Fins aquí els nostres desitjos i la nostra voluntat de fer alguna cosa davant del canvi que s'atansava. Però res del que s'ha fet no hauria estat possible sense aquestes «sumes de miracles» que són les apor-

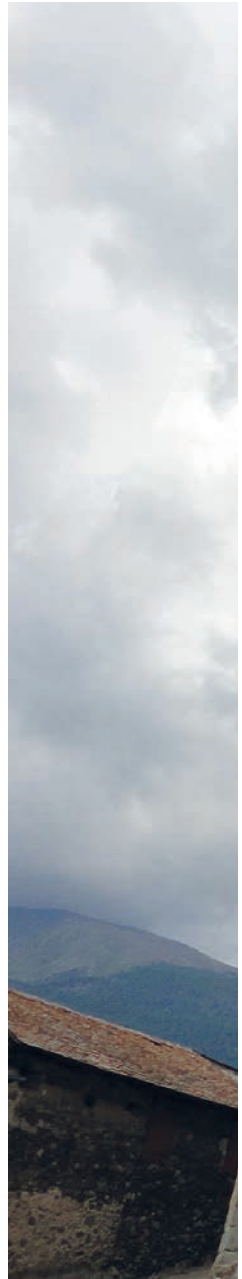
tacions generoses de molta gent, de ciutadans compromesos amb aquesta «nova normalitat» o més aviat amb aquesta «nova pobresa».

Quantes mans anònimes, quantes butxaques generoses, quantes i quantes aportacions de tota mena d'una ciutadania que és capaç de generar en quatre mesos una obra que crèiem gairebé impossible quan la contemplàvem en perspectiva. Però les utopies es fan realitat quan moltes mans anònimes i molts cors generosos es posen en acció.

Des d'aquestes línies, gràcies a tots i totes!

Les utopies es fan realitat quan molts cors generosos es posen en acció

Esglésies i ermites de la Cerdanya (III)

L'estiu passat en aquesta secció vam visitar tres grans esglésies de la Cerdanya (Santa Maria de Talló, Sant Domènec de Puigcerdà i la Mare de Déu dels Àngels de Llívia). Enguany continuem la ruta per aquesta comarca pirinenca tot descobrint esglésies més petites i algunes de les moltes ermites que conserva, la majoria romàniques.

L'exterior de Sant Serni, amb l'absis i el campanar.

SANT SERNI DE MERANGES

Deixem Olopte enrere i continuem per la carretera que s'enfila per la vall de Meranges, gairebé una subcomarca dins de la mateixa Cerdanya. A mesura que anem pujant es fan cada vegada més propers els cims encara nevats que, al fons de tot, tanquen la vall. Els prats que veiem a banda i banda són com un tapís de flors de tots colors, i tots els boscos llueixen un verd viu, molt intens. Quan al cap d'una estona arribem a Meranges ens sorprèn el vent tan fresc que hi bufa; però no és estrany, perquè es tracta d'un dels nuclis habitats de Catalunya situats a més altura, lleugerament per sobre dels 1.500 metres. L'aigua hi és omnipresent:

a cada placeta o racó hi ha una font i el torrent que travessa el poble salta cristal·lí i enjogassat entre els rocs i les mates.

Al capdamunt de Meranges trobem l'església de Sant Serni. Com moltes altres que hem vist fins ara, aquesta també és en bona part romànica. L'absis és indubtablement d'aquest estil, de carreus molt ben tallats, massís i amb una sola obertura ben estreta. El campanar, tot i no ser d'una gran alçada, atorga una certa lleugeresa al conjunt. Però el que sens dubte més impressiona a qui visita per primer cop aquesta església és la portalada; està ficada al fons d'un passadís cobert amb volta de mig punt, una mena de túnel d'època medieval. No recordem haver vist

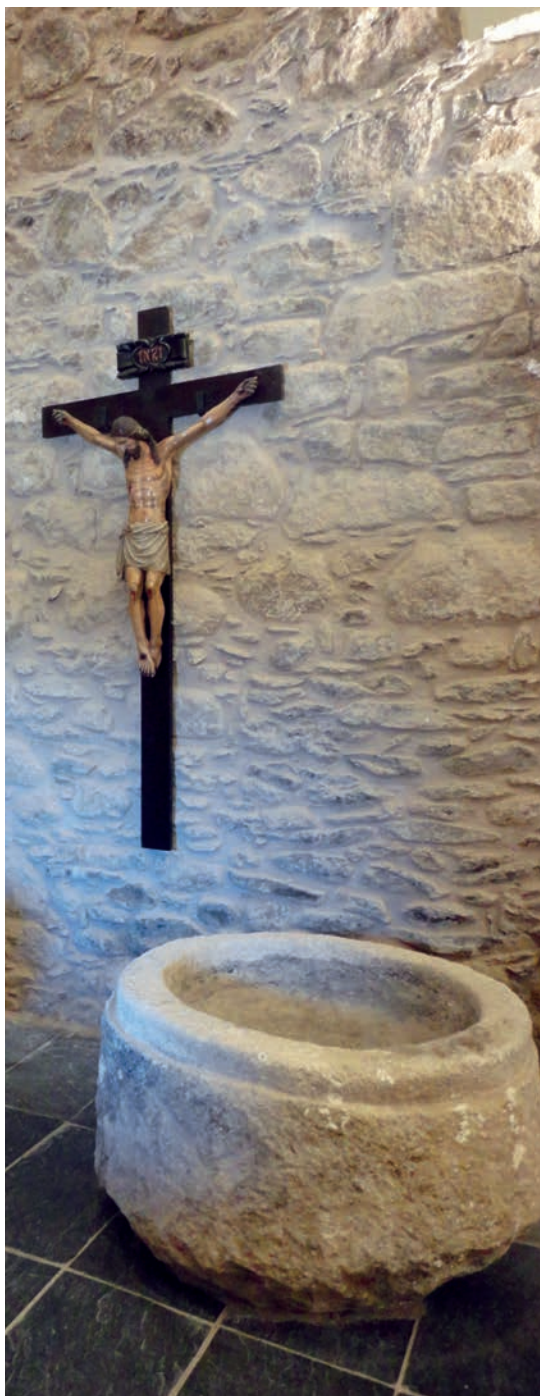

La inconfusible portalada romànica.

abans una construcció així, i ens resulta inevitablement captivadora. La portalada, sense ser d'una gran vistositat, és una petita meravella del romànic. Conserva una harmonia difícil de definir que els segles no han pogut esborrar, i encara s'hi pot distingir una decoració escultòrica a base d'escenes bíbliques i també cares i personatges no identificables, com hem vist a Olopte. La porta és d'una fusta vellíssima, adornada amb un elaborat treball de forja medieval. L'anònim artesà va modelar el ferro fins a donar-li formes vegetals, com si es tractés de fulles de falguera que lentament es van obrint.

El primer que veiem quan traessem aquesta antiga porta són dues grans piques baptismals de granit que semblen custodiar un Sant Crist que hi ha entre elles. No sabriem datar aquestes dues peces, però sens dubte van ser esculpides en temps medievals, i potser són tan antigues com la mateixa forja de la porta. Tot l'interior de l'església és romànic, encara que, comparat amb la portalada, no sembla tan primitiu; la volta i els arcs que la sostenen són apuntats, com hem vist a diverses esglésies de la comarca. Tímidament semblen anunciar l'arribada del gòtic. La darrera restauració ha deixat a la

vista la pedra dels pilars i la part inferior de les parets, mentre que ha pintat d'un color clar tota la volta. El contrast és interessant i fa que l'interior sigui més lluminós. Aquests treballs també han permès deixar al descobert uns fragments de pintura barroca dels segles XVIII, que originalment devia decorar profusament tot l'interior. Els experts l'atribueixen al mateix pintor que va decorar l'església de Tallorta, edifici que també visitarem.

Ens arribem fins al davant del petit altar. A mà dreta veiem una impactant imatge del titular de la parròquia, sant Serni o Sadurní, bisbe de Tolosa molt popular al Llenguadoc, però també al Pirineu català. Sant Serni està vestit solemnement amb les robes episcopals, té la mirada fixa en el cel i amb la mà dreta fa el gest de beneir. A la banda esquerra, i com fent parella amb ell, hi ha una Mare

de Déu amb l'Infant. Contràriament al bisbe de Tolosa, Maria fixa els ulls avall, com si guaités el poble fidel, i a la mà dreta hi té un ram de flors grogues, que sembla que vulgui oferir al visitant. Per damunt de l'altar penja un Sant Crist, petit i delicat: fa l'efecte que miraculosament floti enmig del no-res i projecta una doble ombra a la paret de l'absis.

En una capella lateral d'època més moderna s'hi conserven tot un seguit d'imatges de sants: el Sagrat Cor de Jesús, la Immaculada, la Dolorosa, sant Josep, sant Antoni abat, sant Esteve, sant Sebastià, santa Llúcia i un sant jesuïta que creiem identificar com a Pere Claver. Amb aquesta filera de devocions clàssiques acabem la nostra visita a Sant Serni de Meranges, i deixem les altures per continuar la ruta per altres esglésies de la plana ceretana.

Grans piques baptismals de l'edat mitjana.

L'absis amb les imatges de la Mare de Déu i sant Serni.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

A Déu m'encomano

Benvolguts i benvolgudes,
Resar l'«A Déu m'encomano». Era l'advertiment que, quan era petit, em feia cada vespre la mare, quan li feia el petó abans d'anar a dormir. Resa ara l'«A Déu m'encomano», em deia. I seguien també altres oracions, més o menys llargues segons la son. «A Déu m'encomano i a santa Maria, la gràcia de Déu per sempre amb mi sia.»

Els costums han canviat en les famílies. Però la necessitat d'educar les relacions amb aquelles persones amb les quals estem més vinculats continua. «Els homes i dones no som illes», ha dit algú. I amb Déu hi estem vinculats per la mateixa existència i per l'amor que ens testimonia en la persona de Jesucrist. No és correcte deixar a l'oblit el nostre tracte amb Déu.

Entre les coses que són naturals, s'hi compta la d'ensenyar als petits de donar gràcies a Déu pels favors rebuts durant el dia, i de demanar el seu ajut pel nou dia que comença. Tanmateix, però, els qui tenim més necessitat de la companyia i del perdó de Déu som els grans, perquè ens trobem

amb més trencacolls. Per això, en aquests moments, em surt a flor de pell l'agraïment als pares i avis, que van saber transmetre l'essencial. Vam créixer en un ambient humil i senzill. Amb pocs mitjans i amb molt d'amor, els pares i els avis ens ho van donar tot. Ells van fer de la seva vida un do. No diuen que els anys més decisius de tota una vida són els primers? Doncs amb ells vam poder viure la primera i més important escola d'estimació, la primera escola de treball i d'esforç i, també, la primera catequesi viva de fe cristiana. El tronc sòlid ve del que hem rebut en els inicis, i d'això n'hem de donar sempre gràcies a Déu.

La televisió, el mòbil, les xarxes socials... que serveixen per a comunicar, han trencat, al mateix temps, moltes relacions: amb el veïnatge, entre les famílies i amb Déu mateix. Ens hem de replantejar seriosament si això és bo i si són veritablement les xarxes socials les qui han de manar a casa.

Parlem de la necessitat del testimoni. Un dels primers testimonis que un fill ha de donar, en tant que és fill, és el de la bona entesa

amb els seus pares. I un dels testimoniatges que un bon fill de Déu ha de donar i donar-se a si mateix és el de la seva relació amb el Pare del cel.

Pregar al matí, al vespre, o cap al tard; no hi ha res prescrit en l'oració privada. Ara bé, la vida té el seu ritme. Ens llevem i comença un nou dia; anem a dormir després d'una colla d'activitats i passarem unes hores inconscients. És bo que en aquests moments demanem a Déu la seva companyia, la seva ajuda, el seu perdó i li mostrem el nostre agraïment.

És molt senzill poder pregar cada dia, encara que algú pugui dir que és antiquat —jo diria que més que antiquat és antic, que no és el mateix. És molt natural i molt recomanable que, en despertar-nos i en anar a dormir, amb les paraules que aprenguérem de petits o amb unes altres, demanem a Déu i a la Mare de Déu la seva companyia. I també, és bell i saludable pensar que, en qualsevol lloc del món on hom prega, allí hi ha l'Esperit Sant, alè vital de la pregària.

Ben vostre,

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Un encàrrec preciós

La gran família de l'Església ha fet públics els seus números. És un fet que ja és habitual des de fa vuit anys. És un exercici de transparència davant de totes les persones que col·laboren en el desenvolupament de la missió de l'Església i davant de tots els ciutadans del nostre país.

És bo saber i mostrar el que un fa amb els recursos que rep. És convenient i és saludable retre comptes de la tasca realitzada en cada exercici. Ens ajuda a tots. Us animo a accedir al resum de l'informe elaborat per la consultora internacional *PriceWaterhouseCoopers* (PWC) que trobareu publicat al lloc web de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE).

L'Església ha rebut del mateix Jesucrist un encàrrec preciós. Som portadors d'una realitat que ens sobrepassa. Sí, en efecte, com diu sant Pau, portem el misteri de Déu en gerres de terrissa (cf. 2Co 4, 7).

Ja sabem que som imperfectes, que ensopeguem fàcilment amb la mateixa pedra, que no sempre som coherents amb el testimoni

que hem rebut de Jesucrist; però, tot i això, no perdem l'esperança ni les ganes de seguir sent fràgils instruments de Déu al servei de la humanitat.

Hem acollit amb gran fe i amor la invitació de Jesucrist a anunciar l'esperança que brota de l'Evangelí, a oferir al món un camí exigent, però que és capaç de donar sentit ple a l'existència d'una persona. Déu ens ofereix acollir el seu amor, descobrir la nostra condició de fills i filles estimats. I, si som fills, aleshores, cadascun de nosaltres som germans. Per tot això, els catòlics som cridats a ser transmissors d'esperança i generadors de cohesió social al món i, de manera particular, en el nostre país, afligit pels efectes d'una pandèmia que està provocant una profunda crisi social i econòmica.

La gran família que és l'Església, a més d'anunciar Jesucrist i convidar a la trobada personal i comunitària amb Ell, fa una gran labor social a peu de carrer. En l'última dècada, els centres socioassistencials gestionats per l'Església han

augmentat un 71%. De fet, segons indica la *Memòria anual d'activitats de la CEE*, el 2018 vam atendre 4,1 milions de persones en domicilis i hospitals. De manera que pràcticament un 10% de la població espanyola va rebre algun tipus de servei de l'Església.

L'educació realitzada en institucions de l'Església, per citar un altre exemple, té un pes important en la societat. Un de cada quatre alumnes va a un col·legi concertat catòlic. La nostra acció educativa ha col·laborat amb les arques de l'Estat i ha generat un estalvi de més de 3.500 milions d'euros a l'administració pública.

Aquest és el gran repte que tenim al davant amb la crisi econòmica i social que se'ns acosta: treballar de manera coordinada, sumant recursos i evitant duplicitats entre l'administració, el sector privat i les institucions socials i religioses, entre les quals hi ha l'Església. Demanem al Senyor amb insistència que mogui els nostres cors perquè la meta de la feina conjunta pel bé comú sigui eficaç i eficient.

COMENTARI DE LA PARAULA

Parlant a base de semblances, Jesús va més a fons que el nostre llenguatge racional

GLÒRIA MONÉS

A continuació de la paràbola propedèutica dels sis terrenys, tres de negatius i tres de positius, Mateu presenta tota una sèrie de semblances destinades a les multituds on Jesús els proposa els trets més característics del Regne de Déu. Diumenge vinent en llegirem tres més. Obre aquesta primera sèrie amb la semblança de la zitzània i la tanca amb l'explicació als seus deixebles en el si de la comunitat. Paràbola de la zitzània i explicació emmarquen les dues breus semblances que es troben en el centre, una en masculí, la del gra de mostassa que un home sembrà en el seu camp, i una altra en femení, la del llevat que una dona amagà dins tres mesures de farina fins que tot va fermentar. Amb Marc té en comú tan sols la semblança de la mostassa; la del llevat és de collita pròpia, a fi de situar com a paràboles centrals les que resulten del treball de l'home en el camp i de la dona en la llar. La primera n'accentua la petitor i situa el Regne de Déu en l'àmbit familiar, quan la majoria dels seus oients i dels dirigents

jueus parlaven del regne davídic que seria inexpugnable. L'esplendor de les nostres construccions religioses, les basíliques imperials, no s'adiuen amb les hortalisses del meu hort. La segona posa la dona en el mateix nivell que l'home en la construcció del Regne. En les branques de l'arbre que sortirà del gra de mostassa hi faran niu les persones lliures. Del llevat que la dona ha amagat a dins de tres mesures (tridimensionalitat) en sortiran les persones que conscientment han activat aquest ferment i han ofert el pa a tots els famolencs de la terra. Jesús se serveix de les semblances per «proclamar el que estava amagat des de la creació *del món*», una variant atestada pel Còdex Beza i per moltíssims manuscrits i versions antigues, que ens fa aterrar en el nostre planeta blau tan malmès per les ambicions dels poderosos de la terra i que Jesús, servint-se de semblances, intenta també avui que en recuperem el sentit original.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egiptòloga

La relació entre els llibres de la Bíblia i la paginació pel que fa a catòlics i protestants

Si fullegem una Bíblia catòlica i una d'evangèlica, observem algunes divergències, com els llibres que hi apareixen o la numeració de pàgines, elements que troben la seva explicació en la pròpia història. Sant Jeroni, del qual enguany se celebra el XVI centenari de la seva mort, en traduir el text al llatí (*Vulgata*), va partir del text hebreu incorporant els textos grecs que tenia de més la *Septuaginta* (actualment coneguts com a deuterocanònics), mantenint, tot i alguns canvis, la disposició d'aquesta. Aquest va passar a ser el text de referència per apropar-se al text bíblic, prenent un caràcter oficial i canònic amb el Concili de Trento (1545-1563). Aquesta decisió es va veure marcada perquè Luter, en la traducció a l'alemany de la Bíblia havia partit de l'hebreu i l'arameu pel que fa a l'AT, és a dir, la Bíblia hebrea, i del grec pels textos del NT, sent reflex d'aquesta distinció la pròpia paginació. Seguint el cànon jueu, va identificar com a «apòcrifs» aquells textos que contenia de més la *Septuaginta*, primer incorporant-los com a annex, però desapareixent ràpidament. Actualment han estat reincorporats en molts casos de nou com a annex gràcies al coneixement que aporten.

Aquesta divergència històrica ha tornat a convergir en l'actualitat, ja que les traduccions, catòliques i evangèliques, parteixen dels textos originals. Tot i això, mantenen aquestes diferències tant de disposició dels llibres, com d'identificació o no dels textos deuterocanònics, així com de numeració, que ens parlen més de la història de la traducció que no pas del contingut del text, com es pot constatar amb les traduccions interconfessionals (a mode d'exemple la BCI).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XVI de durant l'any

Lectura primera

Sv 12,13.16-19

Doneu l'ocasió de penedir-se dels pecats

Lectura del llibre de la Saviesa:

Fora de vós, que vetlleu sobre tothom, no hi ha cap déu a qui hàgiu de convèncer que la vostra sentència és justa. La vostra força és font de justícia, i el mateix domini que teniu sobre tothom fa que tracteu amb tota consideració. Demostreu només la vostra força si algú no creu que ho podeu tot, o bé quan humilieu aquells que, sabent que sou fort, es mostren arrogants. Vós, que disposeu de la força, sou moderat en les sentències i ens governeu amb tota consideració: el poder, si volguéssiu, sempre el teniu a mà. Obrant així, heu ensenyat al vostre poble que els justos han de ser humans amb tothom, i heu omplert d'esperança els vostres fills, en veure que doneu l'ocasió de penedir-se dels pecats.

Salm responsorial

85

Vós, Senyor, sou indulgent i bo, ric en l'amor per a tothom que us invoca.

Senyor, escolteu la meva pregària, escolteu la meva súplica.

R. Senyor, vós sou indulgent i bo.

Tots els pobles que heu creat vindran a fer-vos homenatge i glorificaran el vostre nom.

Diran: «Sou gran, Senyor, són prodigioses les vostres obres, vós sou l'únic Déu.» *R.*

Vós, Senyor, Déu compassiu i benigne, lent per al càstig, fidel en l'amor, mireu-me, apiadeu-vos de mi. *R.*

Al·leluia

Mt 11,25

Us enaltim, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè heu revelat als senzills els misteris del Regne.

Lectura segona

Rm 8,26-27

L'Esperit intercedeix per nosaltres amb gemecs que no es poden expressar

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, és l'Esperit mateix el qui, per ajudar la nostra feblesa, intercedeix amb gemecs que no es poden expressar. Perquè nosaltres no sabem què hem de demanar per pregar com cal, però és ell, l'Esperit, qui es posa en lloc nostre. I ni que els seus gemecs no es puguin expressar, el qui penetra l'interior dels cors sap prou bé quin és el deler de l'Esperit; ell intercedeix a favor del poble sant tal com Déu ho vol.

Evangelí

Mt 13,24-43

Deixeu que creixin junts fins a l'hora de la sega

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquells temps, Jesús proposà a la gent aquesta altra paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb un home que havia sembrat bona llavor al seu camp, però a la nit, mentre tothom dormia, vingué el seu enemic, sembrà jull enmig del blat i se n'anà. Quan el sembrat hagué crescut i s'espigà, aparegué també el jull. Els mossos anaren a trobar l'amo i li digueren: "No era bona, la llavor que vau sembrar al vostre camp? Com és, doncs, que hi ha jull?" Ell els respongué: "Això ho ha fet algú que em vol mal."

Els mossos li digueren: "Voleu que anem a collir-lo?" Ell els diu: "No ho feu pas: si collíeu el jull, potser arrencaríeu també el blat." Deixeu que creixin junts fins a l'hora de la sega i llavors diré als segadors: 'colliu primer el jull i feu-ne feixos per cremar-lo; després colliu el blat i porteu-lo al meu graner.'"» [Els proposà encara una altra paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb un gra de mostassa que un home ha sembrat en el seu camp: és la més petita de totes les llavors, però, a mesura que creix, es fa més gran que totes les hortalisses i arriba a ser com un arbre, tant, que els ocells hi van per ajocar-se a les seves branques.» Els digué també una altra paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb el llevat, que una dona amaga dintre la pasta de mig sac de farina i espera, fins que tota ha fermentat.» Tot això Jesús ho digué a la gent en paràboles i no

els deia res sense paràboles. Així es complia allò que havia anunciat el profeta: «Els meus llavis parlaran en paràboles, exposaré coses que han estat secretes des de la creació del món.» Llavors, deixà la gent i se n'anà a casa. Els deixebles anaren a demanar-li que els expliqués la paràbola del jull sembrat en el camp. Ell els digué: «El qui sembla la bona llavor és el Fill de l'home. El camp és el món. La bona llavor són els del Regne. El jull són els del Maligne. L'enemic que els ha sembrat és el diable. La sega és la fi del món, i els segadors són els àngels. Així com cullen el jull i el cremen, passarà igual a la fi del món: el Fill de l'home enviarà els seus àngels, recolliran del seu Regne tots els escandalosos i els qui obren el mal, i els llençaran al forn encès; allà hi haurà els plors i el cruixir de dents. Llavors els justos, en el Regne del seu Pare, resplendiran com el sol. Qui tingui orelles, que ho senti.»]

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 4)

Juliol

19. DIUMENGE

Diumenge XVI de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 12,13.16-19 / Salm 85 / Romans 8,26-27 / Mateu 13,24-43

SANTORAL: Àurea, vg. i mr.; Pere de Cadireta, rel.; Símmac, p.

20. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Miquees 6,1-4.6-8 / Salm 49 / Mateu 12,38-42. O bé: *Sant Apol·linar* (ML), Blanc. SANTORAL: Elies, prof.; Lliberata, vg. i mr.; Margarida, vg. i mr.; Pau i Sisenand, diac. i mr.; Torlaci, b.

21. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Miquees 7,14-15.18-20 / Salm 84 / Mateu 12,46-50 SANTORAL: Daniel, prof.; Llorenç de Bríndisi, prev. i doctor; Pràxedes, vg.

22. DIMECRES

Santa Maria Magdalena (F), Blanc. Lectures: Càntic 3,1-4a / Salm 62 /

Joan 20,11-18

SANTORAL: Menelau, ab.; Teòfil, mr.

23. DIJOUS

Santa Brígida (F), Blanc. Lectures: Gàlates 2,19-20 / Salm 33 / Joan 15,1-8

SANTORAL: Bernat d'Alzira, Maria i Gràcia, mr.; Cunegunda, rel.

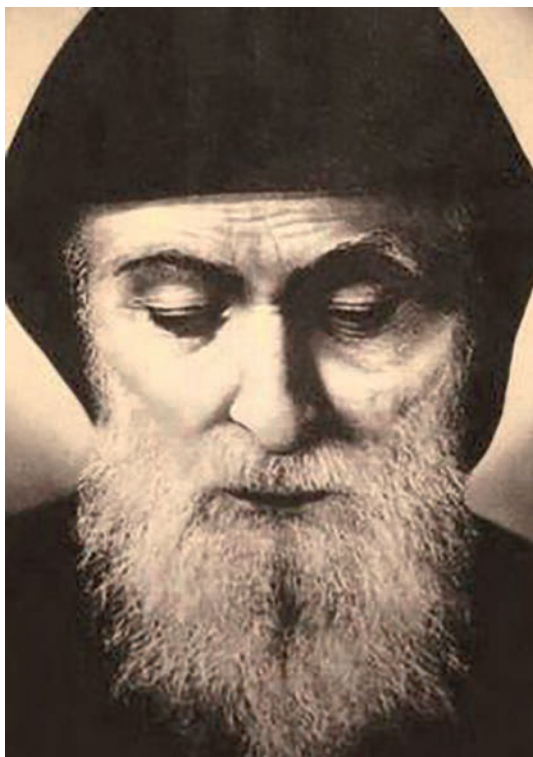
24. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 3,14-17 / Salm Jeremies 31,10-13 / Mateu 13,18-23. O bé: *Sant Xarbel Makluf* (ML), Blanc. Urgell: *beat Josep Sala* (ML), Vermell.

SANTORAL: Borís, mr.; Cristina, vg. i mr.; beates Pilar, Maria-Àngels i Teresa, rel. i mr.; Víctor, mr.

24. DISSABTE

Sant Jaume (S), Vermell. Lectures: Fets 4,33;5,12.27-33;12,1b-2 / Salm 66 / 2 Corintis 4,7-15 / Mateu 20,20-28 SANTORAL: Valentina, vg. i mr.

El Sant 24 JULIOL

Sant Xarbel Makluf

Encara que força desconegudes per a la majoria d'occidentals, al Pròxim Orient hi ha grans comunitats cristianes de diferents confessions. Al Líban, gairebé la meitat de la població és cristiana, i la majoria pertany al catolicisme de ritu maronita. Un dels sants més populars d'aquesta comunitat és Xarbel Makluf (1828 – 1898).

Aquest monjo era fill d'un tragner pobre. Des de ben petit sant Xarbel va sentir la crida a la vida religiosa i als 23 anys va entrar en un monestir. Com a monjo va portar sempre una vida d'asceti i de pregària i amb el temps es va guanyar fama de bon predicador i conseller espiritual. Desitjós de viure com els antics pares del desert, finalment es va retirar a la solitud de les muntanyes vivint com a ermità. Tot i l'aïllament en què vivia, la fama de santedat de Xarbel Makluf es va estendre per tot el Líban i països veïns. Una vegada mort, la seva tomba es va convertir en lloc de pelegrinatge i s'hi van constatar diversos miracles. Va ser canonitzat el 1977 per Pau VI.

Aprofitant els aprenentatges

MERCÈ SOLÉ

Membre de l'ACO i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (msoletey@gmail.com)

El confinament ha fet que de l'Església —amb majúscules i en un sentit ben ampli— hagin brollat mil propostes per pregar sols i en comunitat, per celebrar —o veure celebrar— amb una creativitat que no sospitàvem. Ho hem fet tots: capellans i laics, religiosos i monjos. Homes i dones, joves i grans, criatures de totes les edats. Parròquies, moviments i comunitats. Hem entrat en multitud de biblioteques, dormitoris, menjadors, sofàs, cuines, terrasses. Hem utilitzat programes que no sabíem que existien, hem convertit telèfons, tauletes, videocàmeres i ordinadors en instruments pastorals que treien fum. I a més a més, crec que, amb una gran senzillesa, probablement hem transmès aquesta inquietud en els ambients del nostre món, superant compartimentacions massa estanques entre l'espai eclesial i l'espai vital.

De tot això, en ressaltaria que a més a més, sobretot els laics i laiques, hem après a pregar d'una manera més desinhibida, amb la família i els amics cristians, hem buscat recursos entre els llibres i per internet, però també n'hem creat de nous i ens hem espavilat. El més significatiu, però, em sembla que és que ens hem expressat amb un llenguatge propi i comprensible. Accidentalment hem fet un tastet pràctic de la famosa Església-en-sortida.

Un altre aspecte gens menor és que probablement hem promogut la proximitat de gent més jove: tant per

posar-se a primera fila en accions socials, per tal de preservar uns voluntaris ja molt grans, com per assessorar sobre l'ús de les noves tecnologies. S'han descobert talents i vocacions en el món comunicatiu, un espai clau per a la transmissió de l'Evangeli als nostres veïns i companys.

Em permeto suggerir a bisbats, comunitats i parròquies que recullin i mirin atentament què s'ha fet i com s'ha fet, tant en el fons com en la forma. Que vegin quins aspectes són millorables i quins cal potenciar. Que aprofitin el talent de les persones que hi han treballat pensant, redactant, editant, filmant, utilitzant les xarxes. Que analitzin el llenguatge utilitzat, l'impacte que hagi pogut tenir dins i fora de les comunitats, i l'estil d'Església que s'ha transmès seguint el fil dels documents del Vaticà II. Que desenvolupin eines de formació en el camp de la comunicació: des de l'expressió oral i corporal fins als programes d'edició de vídeos, passant per l'enviament de butlletins digitals o per com formar una bona base de dades. Que tractin d'articular una gran xarxa comunicativa.

Ara és el moment. Perquè ho tenim fresc, perquè és una manera de valorar en positiu l'esforç corresponsable de molta gent. Perquè en algunes coses ja no podem tornar enrere. Perquè hem d'integrar totes les noves aportacions amb mirada de futur. Perquè estem vius.

L'Escola de Pastoral, una aposta imprescindible de l'Escola Cristiana (I)

FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA-PASTORAL

El dimecres 17 de juny va tenir lloc la presentació en línia de la propera edició de l'Escola de Pastoral (EdP) per al proper curs 2020-2021, que serà ja la tretzena. Es tracta d'una formació dirigida pel Departament de Pastoral de l'Escola Cristiana amb el reconeixement i suport de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull, sota el títol *Expert en Pastoral Educativa*.

Més enllà de les característiques tècniques del curs, que es poden trobar al web de formació de l'Escola Cristiana, es van remarcar alguns trets que fan d'aquesta EdP una aposta imprescindible per a les escoles cristianes a través dels punts següents.

- Una formació per una acció evangelitzadora integral i integradora. L'EdP no es presenta com una formació integrista, o exclusiva, per a agents de pastoral que actuïn con mers canals de replicació de continguts d'identitat institucionals. Així i tot, sí que es tracta d'una formació integral pel seu caràcter de transversalitat, que engloba tant les diferents etapes

educatives com totes les persones que actuen al centre.

També és una formació integral en tant que cerca ser una experiència personal que vagi més enllà de l'adquisició d'uns coneixements i destreses. Per això es plantegen «sortides de camp» i es demana als participants que els dimecres de tot el curs escolar quedin reservats per fer una immersió plena en la formació i treure'n el màxim profit personal.

- Una formació que capacita la mirada, l'enteniment i l'acció per liderar i acompanyar la pastoral educativa. L'EdP s'estructura en tres mòduls d'aprenentatge que reben els noms de Visió Perceptiva, Visió Analítica i Visió Projectiva. Aquesta estructura tripartida respon a l'esquema de la revisió de vida conegut com a «Veure-Jutjar-Actuar», però que també troba ressò en altres concepcions tripartides de la persona humana, com el de la persona entesa des de la seva dimensió afectiva, cognitiva i pràctica. Es tracta d'una ampliació d'aquesta concepció integral que cerca capacitar l'alumne per poder implementar, liderar, acompanyar i avaluar amb encert un pla de pastoral escolar.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Església futura

En la nostra societat, sembla que, l'Església es troba en franc retrocés. Sembla que cada vegada som menys i més grans. I de capellans, encara menys. Em pregunto i li pregunto, com serà l'Església del futur?

Fa més de mig segle li preguntaven una cosa semblant a un jove sacerdot i teòleg brillant. En recullo la resposta: «...de la crisi d'avui, en sorgirà demà una Església que haurà perdut molt. Es farà petita, ho haurà de començar tot des del principi. Ja no podrà omplir molts dels edificis construïts en una conjuntura més favorable. Perdrà adeptes i, amb ells, molts dels seus privilegis en la societat. Es presentarà, d'una manera molt més intensa que fins ara, com la comunitat de la lliure voluntat, a la qual només es pot accedir a través d'una decisió... però continuarà sent indispensable el sacerdot dedicat totalment a l'exercici del ministeri com fins ara... l'Església trobarà novament i amb tota la determinació allò que és essencial per a ella, el que sempre ha estat el seu centre: la fe en el Déu trinitari, en Jesucrist, el Fill de Déu fet home, l'ajuda de l'Esperit que durarà fins a la fi. L'Església reconeixerà de nou en la fe i en la pregària el seu veritable centre i experimentarà novament els sagraments com a celebració i no com un problema d'estructura litúrgica.

»Serà una Església interioritzada, que no sospira pel seu mandat polític i que no flirteja amb l'esquerra ni amb la dreta. Li resultarà molt difícil... A mi em sembla segur que a l'Església l'esperen temps molt difícils. La seva veritable crisi encara no ha començat. Cal comptar amb fortes sacsejades. Però jo també estic totalment segur del que al final quedarà: no l'Església del culte polític, ja exànim, sinó l'Església de la fe. Certament ja no serà mai més la força dominant en la societat en la mesura en què ho era fins fa poc. Però florirà de nou i es farà visible als éssers humans com la pàtria que els dona vida i esperança més enllà de la mort.» Aquesta resposta la va donar Joseph Ratzinger.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

La Germandat de la Misericòrdia

A primers de juliol, la Germandat del Santíssim Crist de la Misericòrdia i Nostra Senyora de les Llàgrimes en el desemparament, situada a la parròquia de Sant Pere, de Còrdova, va organitzar un tridu al final de l'«estat d'alarma». Volia recordar així les persones que han mort i les persones que han estat en primera línia d'atenció a tants malalts: metges, sanitaris, personal auxiliar, cossos de seguretat de l'Estat, i tantes persones que han ajudat en diferents àmbits. El tercer dia del tridu solemne, que em va tocar presidir, davant de la imatge impressionant del Crist de la Misericòrdia, va tenir com a convidat d'honor la Policia Nacional, el Cos de la qual és Germà d'Honor d'aquesta confraria. En l'homilia vam gravar tres paraules al cor.

Fragilitat: ens crèiem petits «déus» i, de sobte, ens veiem confinats. Estem tan acostumats a relacionar-nos des de la nostra fortalesa, que necessitem palpar la realitat i compartir que tenim por, que ens preocupa el futur, que no sabem què passarà, que ens reconeixem vulnerables, limitats.

Responsabilitat: Viktor Frankl, el psiquiatre famós, demanava que, al costat de l'estàtua de la Llibertat, també s'erigís una altra estàtua a la Responsabilitat. Quants deures no acomplerts! Quants compromisos oblidats!

Solidaritat: una societat ferida necessita compassió, acompanyament i ajuda fraterna. Potser ara podem comprendre amb més profunditat la vida de les persones ferides. I preguntar-nos: «Com puc ajudar?»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Quants records!

A Josep Ruaix,
He llegit el teu article i m'ha semblat fer un salt de seixanta anys en el temps. Quants records! M'ha agradat. Vaig néixer l'any 1947, però l'experiència vital de la meva infantesa és molt semblant a la teva. La mateixa escola, la mateixa «doctrina», amb les «assistències» corresponents que servien per obtenir el descompte d'una pesseta a l'hora de comprar l'entrada al cinema del Casal Parroquial de Moià.

Recordes la cançó final de la doctrina?:

*«Tan bé que estem aquí,
ja ens hem de despedir!
Jesús, Maria,
doneu-nos bona guia
pel camí.»*

ALBERT PARAREDA FRANQUESA
Girona

M'ha agradat molt

He rebut amb sorpresa el gruit exemplar del 5 de juliol passat de *Catalunya Cristiana*. M'ha fet goig trobar-hi referències de la meva ciutat, Igualada: l'article de Mn. Xavier Bisbal, la necrològica de Mn. Josep Aribau Riba i la notícia del compatrici escolapi P. Josep Solà Carol, en l'article del Dr. Josep Ruaix, de la qual no tenia notícia. He cercat més informació de l'al·ludit professor escolapi, i he descobert que es tracta d'un sant, il·lustre i notable compatrici.

Aprofito per comentar que celebri la incorporació de l'amic Ruaix a les pàgines de la revista, i espero amb interès els seus articles, ben segur interessants i alliçonadors, atès el prestigi i la trajectòria del qualificat gramàtic. Enhorabona.

LLEONARD DEL RIO CAMPMAJÓ
Igualada

Reflexions

Vivim uns temps convulsos que inesperadament han aparegut amb rapidesa i virulència a causa de la pandèmia. I convivim amb un dolor profund i continuat quan comprovem els milers de persones que han mort contagiats.

Si fem una revisió del nostre passat, podem constatar que hem incorporat a la nostra vida uns valors que potser teníem adormits: solidaritat total, que és generositat, entrega... Ho veiem de tants professionals de la salut, metges, infermeres, i tot un conjunt innumerable de sanitaris, que no planyen ni temps ni esforços per mitigar i curar tant dolor.

La convivència familiar ha estat i és enriquidora. El contacte entre pares i fills compartint temps, jocs i aficions suposa una major coneixença del caràcter i queda molt lluny de la incomunicació que porten les restriccions per falta de temps.

A causa de l'aïllament, es viu la privació de l'aire i del sol, la reducció de capricis en el menjar, ajudar en les feines de casa... tot això ajuda a donar-hi més importància.

Els creients tenim el consol d'elevat el cor a Déu i pregar pels difunts, molts d'ells morts en soledat. Vaig llegir un article de Pilar Rahola que deia: «El tresor que es rep a través de la fe és un entramat de valors profunds capaç de canviar el paradigma del mal.»

M. TERESA ROYO JOSA
Terrassa

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Adalbert Marquès, metge i coordinador de Metges Cristians de Catalunya

«La Napro facilita l'arribada del fill, però no és la ciència per tenir fills»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Per celebrar els 100 naixements i el 6è aniversari de l'arribada de la Naprotecnologia a Espanya, l'Associació Espanyola de Naprotecnologia, amb la col·laboració del Secretariat diocesà de Família de l'arquebisbat de Barcelona i de l'associació Metges Cristians de Catalunya, entre d'altres, va organitzar el 20 de juny el primer NaproDay. Per conèixer més aquesta metodologia parlem amb el coordinador de Metges Cristians de Catalunya Adalbert Marquès.

Quina és la filosofia d'aquesta tecnologia?

Més que incidir en la tecnologia, hauríem de parlar de metodologia, de plantejament. El primer punt és arribar al diagnòstic d'esterilitat de l'home i de la dona. Per arribar-hi, s'utilitzaran tots els avenços en recerca i recursos tecnològics a l'abast. En segon lloc, s'aplica un tractament amb la finalitat de millorar la salut. La filosofia és reparar la salut, i això millora o retorna la fertilitat per facilitar l'arribada del fill.

Com funciona?

Depenent del diagnòstic s'apliquen tractaments específics. Si es diagnostica un varicocele en l'home, es valora l'operació. El mateix si es troba endometriosis o miomes en la dona. Però la Napro aborda de manera molt precisa l'estudi hormonal de la dona en relació amb el seu cicle i, per tant, mirarà de regular aquests nivells hormonals. Per parlar d'un altre àmbit, pensem en les intoleràncies alimentàries, cosa que implicarà una dieta. Tot tractament és l'específic al diagnòstic previ, ja sigui una o diverses causes relacionades amb la salut reproductiva.

Què la diferencia de les tècniques de reproducció assistida?

No hi té res a veure. És diferent en la finalitat, en el procés i en la psicologia. En la finalitat, perquè la Napro ajuda a la procreació humana restaurant la salut, l'objectiu no és el fill. La Napro facilita l'arribada del fill, però no és la ciència per tenir fills. És diferent en el procés perquè no hi ha cap tipus de manipulació d'embrions i no substitueix l'acte conjugal. També és diferent en la part emocional i psicològica, com també en el cost econòmic.

Com es treballa a nivell de parella?

Abans d'arribar a la part de recerca mèdica s'ajuda els matrimonis a veure que estan davant d'una situació que han d'afrontar junts. Cap dels dos no ha de sentir que és ell el problema. Més en-

«Els matrimonis que pateixen esterilitat/infertilitat tendeixen a aïllar-se»

El Dr. Marquès, a l'esquerra, amb Venancio Carrión, pare del primer nen Napro a Espanya.

llà de l'arribada de fills, l'important serà l'amor entre tots dos. El segon pas és l'aprenentatge conjunt del reconeixement del cicle de la dona. En aquesta tasca ajuden les monitores de mètodes naturals. És la parella la que fa aquest aprenentatge, no ha de ser una cosa només de la dona. Finalment, s'arriba al metge especialista que guiarà l'estudi de recerca. Durant el procés, el matrimoni té com a referència un altre matrimoni. Aquest sistema de treball es va implementar des de Barcelona amb l'experiència d'un dels primers matrimonis que van acudir a la Napro. Estem parlant del Sistema Naprotec, que preveu tres passos: Acompanyar, Aprendre i Assolir un diagnòstic (AAA).

Quina mirada té la nostra societat sobre l'esterilitat/infertilitat?

Podríem dir que és un tema tabú, no se'n parla. Els matrimonis que pateixen esterilitat/infertilitat tendeixen a aïllar-se. L'única sortida que creuen que tenen són les tècniques de reproducció i normalment això no és una cosa que es comuniqui. Hem de plantejar que som davant d'una situació que s'ha d'afrontar en el matrimoni de manera conjunta i només així poden créixer en l'amor.

Quan el diagnòstic és negatiu i no s'hi pot fer res, s'acompanya d'alguna manera les parelles?

Els professionals de Napro que coneixem s'ocupen d'aquests moments. La part mèdica és molt important però també ho és descobrir que l'amor dels esposos sempre és fecund i és encara més important. Precisament per això existeix Naprotec, que ajuda aquests matrimonis per anar descobrint on és la fecunditat matrimonial. Per a alguns serà la dedicació a la seva comunitat; per a d'altres, la pròpia feina com a professors, els nebots, plantejar-se l'acolliment o l'adopció, etc.

La fecunditat, doncs, va més enllà de poder tenir fills?

Exacte! Els fills són una expressió de la fecunditat però no és l'única manera de ser fecunds. L'amor dels esposos sempre és fecund.

200 embarassos i 100 naixements... què hi ha darrere d'aquestes xifres?

Com a creients sabem que darrere hi ha Déu. Ell ha permès que de la feina de dues doctores, amb el suport d'altres professionals, s'arribi a reparar la salut d'aquestes persones i facilitar així la fertilitat. Els casos són molt variats, matrimonis amb 5, 7 o 10 anys de casats sense fills, matrimonis amb infertilitat secundària que després de diversos avortaments arriba el tercer o quart fill. Moltes causes idiopàtiques que finalment troben un motiu i això ja dona pau i possibilitat per plantejar el futur. A la web de Naprotec (www.naprotec.org) trobem diversos testimonis, un dels últims un matrimoni de Barcelona que abans de començar la Napro havia acudit a tècniques de reproducció.

REDACCIÓ
Montserrat

Cicle de concerts d'orgue durant els mesos d'estiu

Festival de proximitat a Montserrat

L'abadia de Montserrat celebra aquest estiu un cicle de concerts d'orgue amb artistes que viuen i treballen a Catalunya. De fet, enguany s'havien de celebrar els deu anys del Festival Internacional Orgue de Montserrat. Cassià M. Just, in memoriam (FIOM), però a causa de la situació excepcional creada per la pandèmia del Covid-19, es va decidir traslladar tot el programa previst fins a l'estiu del 2021.

Des de la direcció artística del FIOM van proposar com a alternativa un cicle de concerts que tenen lloc a la basílica de Santa Maria, titulat Festival de proximitat. El primer es va celebrar el 20 de juny passat, a càrrec de l'organista Jonatan Carbó, professor d'orgue al Conservatori d'Igualada. Va ser un homenatge a les víctimes del Covid-19. Els altres concerts se celebraran els dissabtes 25 de juliol, 8 i 22 d'agost, a les nou del vespre.

L'accés als concerts és gratuït, però cal tenir en compte que la capacitat de la basílica queda reduïda per complir amb la normativa de distància social permesa. Per

tant, qui vulgui assistir-hi ha de fer una reserva a través del telèfon 93 877 77 66 o del correu electrònic marketing@larsa-montserrat.com.

Cadascun dels concerts del Festival de proximitat es titula «De Bach a...»; tots ells inclouen en el seu repertori alguna obra de l'il·lustre compositor fins a arribar a autors contemporanis.

El segon concert serà el dissabte 25 de juliol i anirà a càrrec de Juan de la Rubia, organista titular de la basílica de la Sagrada Família de Barcelona. De Johann Sebastian Bach passarà a obres de Saint-Saëns, Gigout, Vierne i tancarà amb la *Simfonia 42 núm. 6 en Sol* de Widor.

El mestre Miquel González, director adjunt del FIOM, serà l'organista del tercer concert d'aquest Festival de proximitat, que tindrà lloc el dissabte 8 d'agost. Servirà per presentar el CD commemoratiu del desè aniversari del Festival Internacional Orgue de Montserrat, enregistrat per ell mateix.

Finalment, el darrer concert serà el dissabte 22 d'agost. En aquesta ocasió, l'organista japonesa resident a Catalunya Izumi Kando, acompanyada de Nguyen Huu Nguyen al violí i Vincent Fillatreau a la viola, donarà una dimensió internacional a aquest cicle.

Aquests espectacles musicals es poden seguir en directe a través de les televisions de la Xarxa de Comunicació Local i també per Montserrat Ràdio i TV (www.montserratcomunicacio.cat).

Aquest Festival de proximitat, patrocinat per l'abadia de Montserrat, Reale Seguros i la Fundació Pinnae, està projectat sota la direcció artística del P. Jordi-Agustí Piqué i l'assessorament de l'organista Miquel González, mentre que la coordinació i el management general és a càrrec del P. Manel Gasch, major dom-administrador de l'abadia de Montserrat.

Actuació de l'organista
Jonatan Carbó.

© Monestir de Montserrat

VIATGERS SENSE LÍMIT

BÀRBARA VIRGIL

Rutes Bíbliques i Expedicions Culturals.
Ruth Travel

El viatge d'«Il poverello di Assisi» a Orient

Sant Francesc i el sultà Malik al-Kamil.

Hi ha un viatger a Orient molt especial en un temps convuls: es tracta de sant Francesc d'Assís, que va viatjar amb l'afany de la trobada i del diàleg amb l'altre. Va mostrar al món com arribar als qui ens són més llunyans en tots els sentits, per fer-los propers, amb la seva actitud de no-violència, amb el seu abandó de tot esperit de superioritat. Així va viatjar cap a Orient en temps de croades i guerres cruentes entre musulmans i cristians per trobar-se amb el soldà. Amb la seva actitud de confiança en l'altre, de predicació més amb la vida que amb les paraules, va arribar a Damietta.

El 1219 Francesc agafa el vaixell a Ancona cap a la ciutat de Sant Joan d'Acre portant només Déu com a equipatge i deixant tot el seu bagatge cultural i social enrere per a la trobada amb aquella gent d'Orient. Transmetrà la seva experiència personal i una forma concreta d'acostar-se a l'altre, al qui és d'una religió i cultura diferent.

Els viatges de Francesc, més enllà de les fronteres d'Itàlia, tenen el seu fonament en el desig de la trobada i la missió entre tots els homes sense distinció de procedèn-

cia, llengua o religió. Sant Francesc intenta fer el camí cap a Orient en diverses ocasions: en tres ocasions cap a Síria i en una cap al Marroc, però només un viatge va tenir fruit. El 1217 són enviats els frares pel món, però no van ser entesos, fins que el Papa no els va reconèixer. El 1219 fra Gil i fra Electo es van oferir voluntaris per anar a Tunísia, però van haver de tornar cap a Itàlia. Un grup de cinc frares van ser enviats cap a Al-Andalus, van caure presoners i més tard van ser executats al Marroc. Sant Francesc no va ser

menys que els altres frares i el 24 de juny del 1219, acompanyat d'un grup de dotze frares, es va dirigir per mar cap a Orient, amb destí a Acre, sota domini croat del 1191 al 1221. El viatge marítim d'Ancona a Acre solia durar un mes.

Els cronistes destaquen la calma amb què sant Francesc realitzà la visita, sense cap pressa, amb la paciència i el temps que són necessaris per conèixer i comprendre l'altre, instruir els germans per sortir a l'encontre d'aquells als quals desitjava anunciar la Paraula de Déu, amb la senzillesa del colom i la prudència de la serp, ben disposat a acollir tothom, fins i tot els enemics.

Amb aquest esperit va poder realitzar la històrica trobada amb el soldà Malik al-Kamil a Damietta, al delta del Nil. Entre els combats dels croats i els musulmans, sant Francesc es va escapolir per arribar amb una barqueta fins al campament enemic. Els cronistes destaquen el canvi que va produir en el monarca aquella trobada i com l'empremta de sant Francesc a Orient resta fins avui en les persones i en els llocs.

Els viatges de Francesc tenen el seu fonament en el desig de la trobada i la missió entre tots els homes

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

Notes de toponímia catalana d'arrel religiosa (III)

Tot i que en època antiga la paraula «mossèn» no equivalia a prevere, avui un mossèn és un sacerdot o un diaca. A la toponímia i amb nom propi trobem els noms de *Mas de Mossèn Ferrer* i *Mas i Barranc de Mossèn Pere* a Batea, *Torre de Mossèn Homs* a Terrassa, *Borda de Mossèn Joan* a Espot i *Clot de Mossèn Mateu* a Cabó.

«Cardenal» és una dignitat menys freqüent i, per tant, apareix en comptades ocasions: *Cal Cardenal*, Artesa de Segre, *Can Cardenal*, Batet; *Font del Cardenal*, Vilanova de Meià; *Mas i Molí del Cardenal*, Vespella de Gaià; *Pleta del Cardenal*, Granyena de Segarra.

El nom de «frare», bastant habitual en els malnoms o renoms, que també veiem escrit «flare», té un grapat de topònims de tota mena i escampats per totes les comarques catalanes. Alguns són frares amb nom propi, com el *Congost de Fra Guerau* a Ulldemolins, *la Bassa de Fra Ramon* a Torroella de Montgrí, *Cala del Frare*

Damià a Palamós, el *Coll de Fra Rafel* a Badalona o fins i tot *El Frare de la Vall*, prop del santuari de la Fontcalda, a Gandesa, monòlit amb una bonica llegenda pròpia.

Masies de *Cal Frare* o *del Frare* en trobem a Vallgorguina, Calonge de Segarra, Vilafranca del Penedès, Lles de Cerdanya, Vallfogona de Ripollès, Roquetes, Estaràs, la Palma d'Ebre; *la Cova del Frare* a Matadepera, *Font del Frare* a Tivenys, Fogars de Montclús i Cerdanyola del Vallès, *Comella del Frare* a la Pobla de Cérvoles, *Punta del Frare* a Colera, *Roca del Frare* a l'Escalà, *Serra del Frare* a Cabrera d'Anoia, *Torre del Molí del Frare* a Sant Feliu de Guíxols i *les Roques del Frare* a la Llacuna.

En el plural, «frares» també el veiem al *Barranc dels Frares* al Baix Ebre, *Barranc del Mas dels Frares* a Alcover, *Bosc dels Frares* al Bruc, *Mas dels Frares* a Vilademuls, Santa Eugènia de Berga, Reus, la Febró i Pontils, *la Granja dels Frares* al Morell i el *Molí dels Frares* a Sant Vicenç dels Horts.

També al Bruc hi ha *Els Frares Encantats*, agulles que formen part de la serralada de Montserrat, el *Torrent dels Frares* a Viladecavalls o *la Torre dels Frares* a Montcada i Reixac, *la Riera dels Frares* a l'Hospitalet de Llobregat i *la Cala dels Frares* a Lloret de Mar.

«Monjo» i «monjos» també els trobem freqüentment: l'antic *Camí dels Monjos*, des del monestir de Sant Cugat fins al de Sant Llorenç de Munt; *Cal Monjo* a Llanars, Llavorsí, Riells i Viabrea; *Corral del Monjo* a Ribera d'Ondara, *l'Hort dels Monjos* a Matadepera, *Puig del Monjo* a Castell-Platja d'Aro, *Font del Monjo* a Soriguera i *Els Monjos*, nucli poblacional de Santa Margarida i els Monjos.

Més modestament, els escolans no aspiren a massa més enllà que a un mas o una torre, tot i que «Escolà» és un cognom freqüent a Catalunya. Així, veiem una dotzena de *Ca l'Escolà* a Vilademuls, Santa Maria de Miralles, Tremp, Castellar de n'Hug; *la Torre de l'Escolà* a Camarasa i un orònim, el cim de *la Mola de l'Escolà*, a Arbolí; en la seva forma antiga veiem *Coll de Mònecs* a Ulldemolins, o potser també *Coll de Mònics* a Juncosa i a Coll de Nargó.

A Catalunya, el mossèn per antonomàsia és mossèn Cinto Verdaguier. Estàtua de Verdaguier al santuari del Mont. Any 2010.

Joan Pallarès

Aquest felí viu a les altures de la serralada de l'Himàlaia.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

També el lleopard de les neus es troba amenaçat d'extinció

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

No sé si en teniu notícia, d'aquest animal. Es tracta d'un felí molt interessant des del punt de vista de l'ecologia, que viu a les altures de la serralada de l'Himàlaia, entre els confins de la Xina i el Tibet i no gaire més enllà. És poc conegut pels europeus, però té importància per als que viuen en aquells contorns. Aquelles altures de la serralada més alta del món no són òrfenes de vida. Hi conviuen espècies com llops, linxs, cérvols mesquers, ossos bruns, bens blaus (dits també barals), gaseles de muntanya i centenars d'ocells, a més del lleopard de les neus com hem dit. Aquesta espècie té per nom científic *Panthera uncia*, i vulgarment s'anomena també «pantera de les neus». És un felí força gran amb un pelatge molt gruixut amb taques negres, amb una cua majestuosa de gairebé un metre de llargada, molt esponjosa, que fins i tot li serveix de bufanda quan descansa. No cal dir que en aquelles muntanyes la temperatura està pràcticament sempre sota zero, i pot baixar fins als -40° C. Les plantes dels peus d'aquest animal són com raquetes naturals i té una agilitat sorprenent: pot saltar fins a 14 metres de llargada. Viu a les altures d'entre 3.000 i 5.000 metres. Són animals molt esquius i és difícil poder veure'ls. Turistes que han viatjat allà s'han quedat amb les ganes

de contemplar-los. És, amb tot, un animal que contribueix a l'equilibri ecològic d'aquella regió.

I per què es diu que també es veuen amenaçats en perill d'extinció? S'ha procurat fer el recompte de quants són els que ara viuen. La cosa no ha estat fàcil, per les característiques que hem explicat que té. Però s'ha arribat a la conclusió que van minvant i només en resten entre uns 6.000 i 8.000 exemplars. La causa que minvin és la caça furtiva. No tan sols per part dels habitants locals, que en reben atacs a les cledes dels seus ramats, sinó també pels que els persegueixen per apoderar-se de la seva pell. El càlcul diu que cada any passen de 400 els que són matats il·legalment. I és que la seva pell es ven per uns 15.000 euros en el mercat negre.

Per això ja hi ha qui s'ha preocupat de fer-hi alguna cosa. El doctor Pankaj Chandan, responsable del projecte Paisatges de l'Himàlaia Occidental, de WWF-Índia, explica que ja fa temps que impulsen diverses mesures per a la conservació del lleopard de les neus; entre altres, evitar els atacs a animals domèstics, a fi que els interessats no hagin de matar més aquells felins. També caldrà evitar, és clar, els caçadors furtius.

Nosaltres només hi direm que també som partidaris de la supervivència d'aquesta espècie.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

A l'Occident l'elaboració del pa va directament lligada al desenvolupament de l'agricultura. Amb la institució de l'Eucaristia, fa més de dos mil anys, el pa ha esdevingut el símbol del nodriment quotidià per excel·lència, «el pa de cada dia». Fou gràcies a l'agricultura que els humans s'alliberaren de la feixuga tasca de sortir diàriament a cercar al bosc els aliments de temporada per al sosteniment quotidià: bolets, cargols, aglans, nabius, gerds. Així fou possible la creació dels primers grups estables en poblacions.

Avui, la distinta manera d'elaborar el pa és un signe identitari, car indica la pertinença cultural. A casa nostra comptem amb una nombrosa varietat de pans: pa rodó, pa de pataca, pa de veta, pa de ronyó, pa de Reus, pa de Valls, entre molts altres. Per tal d'elaborar el pa de la manera tradicional —que és molt allunyada dels actuals mètodes industrials—, cal servir-se de farina de blat ecològic i que aquesta hagi estat mòlta a la pedra. S'ha de pastar amb el ferment «mare de farina blat», que el forner prepara a partir d'una llarga fermentació del llevat amb la farina, i que ha de saber mantenir tot refrescant-la amb farina i aigua. Quan es fa la pasta cal afegir-hi sal gruixuda a proporció i un terç d'aigua, i es recomana de deixar-la reposar amb el llevat en una llarga fermentació que ha de durar entre vuit i quinze hores, preferiblement amb la pasta dins de la pastera o bé posada dins de cistells amb draps de lli.

En èpoques pretèrites, en els indrets on no hi havia molins d'aigua, el blat es duia a una *tahona*, que segons el reverend Pere Labèrnia, era «un molí

de farina, la roda del qual se mou per medi de una cavalleria», un molí «de sang» que en llatí en deien *Pistrinum*. Quan a les cases no disposaven d'una pastera ni de forn, es portava la farina o la pasta a un forner. El pa pastat, cuit i venut a les fleques és segurament el principal producte de proximitat —de quilòmetre zero!—, ja que cada dia hom el sol comprar al forn que té més a prop de la seva llar.

Encara avui, una de les menges catalanes més tradicionals, i que forma part de la cuina d'aprofitament, és la sopa d'all, ja que es prepara amb les llesques sobrants de pa sec. Per fer-la, simplement, cal sofregir uns quants alls trinxats amb una mica d'oli i, seguidament, es posa el sofregit dins d'una olla, millor de terrissa, amb un polsim de sal, el pa sec i el brou de verdures i es deixa bullir un quart. Abans de servir-ho a taula, si es vol, es complementa amb l'afegit d'un ou i s'afina la sopa amb un batedor de filferro. La manera de cuinar la sopa d'all «a la catalana» consisteix a «posar sobre lo foch una cassola ab aigua suficient, sal a proporció, tres o quatre alls picats, oli cru y lo pa necessari, sech, tallat a llesques fines. Ho couràs un quart y quan ho treguis del foch ho bats per afinar bé les sopes abans de dur-les a taula» (*Receptari*, s. f.)

Són delicioses —i molt saludables!— les sopes escaldades de pa sec preparades amb el suc bullent d'aigua de farigola. És, també, una menja excel·lent i sanitària aquella cassoleta de sopa de brou de ceba amb pa sec coberta amb formatge i gratinada al forn. A l'article vinent us vull parlar, si Déu vol, de l'escudella i carn d'olla.

Són delicioses les sopes escaldades de pa sec preparades amb el suc bullent d'aigua de farigola.

 TRADICIONS
GASTRONÒMIQUES (3)

Sopes de pa

CHIARA

Palabras de vida/1 (1943-1990)
Ciudad Nueva, 2020, 527 pàg.

Aquesta obra, preparada per Fabio Ciardi, recull 350 comentaris a la «Palabra de Vida» durant més de 60 anys, des dels inicis de l'experiència evangèlica de la fundadora del Moviment dels Focolars fins al 2006, i veu la llum justament quan se celebra el centenari del seu naixement.

FILIPPO MITTINO

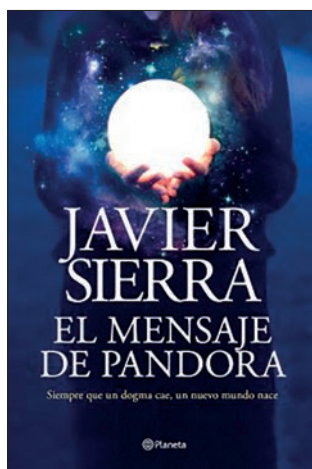
Manual para domadores de leones
San Pablo, 2020, 151 pàg.

Comprendre els adolescents pot semblar una activitat perillosa o un misteri indesxifrable. Aquest pràctic manual ens allunya dels estereotips i ens apropa al seu món, compartint el seu llenguatge, les seves emocions i les seves preocupacions. Com a pares hem d'assumir el desafiament de «guiar» aquesta poderosa barreja de desig de llibertat, pors i entusiasme.

FERNANDO MERINO

Seguir a Jesús sin volverte un marciano
Paulinas, 2020, 310 pàg.

Aquestes pàgines tenen l'origen en les experiències de l'autor. El que ens vol comunicar és la necessitat d'unir-nos en profunditat i deixar-nos fascinar cada dia més per Jesucrist, que va viure regalant felicitat. Avui hem de transparentar els sentiments de Jesús de Natzaret en el nostre món.

JAVIER SIERRA

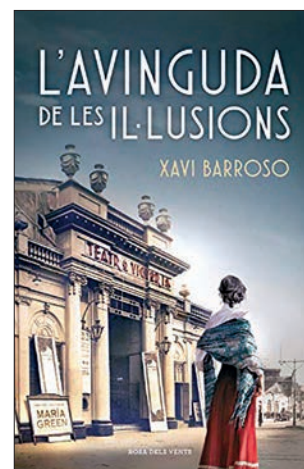
El mensaje de Pandora
Planeta, 2020, 186 pàg.

LEI dia que l'Arys fa divuit anys rep una estranya carta des d'Atenes. Escrita en circumstàncies excepcionals, la seva tieta hi evoca el darrer viatge que van fer juntes pel sud d'Europa i li confia un secret que fa milions que guardava: que els antics mites amaguen la clau per comprendre l'origen de la vida, les malalties i, fins i tot, el nostre futur.

DIANA ATHILL

Diari de Florència
Univers, 2020, 86 pàg.

L'agost del 1947, Diana Athill va emprendre un viatge de dues setmanes a Florència amb la seva cosina Pen, amb el tren Golden Arrow. Escrit quan l'autora tenia trenta anys, però publicat quan estava a punt de fer-ne cent, conserva les aventures i els records d'aquells dies inoblidables. Ens parla de l'admiració que va sentir per l'art i l'arquitectura florentins i del gust per la deliciosa cuina italiana.

XAVI BARROSO

L'avinguda de les il·lusions
Rosa dels Vents, 2020, 528 pàg.

Barcelona, 1909. Les germanes Romero arriben a la ciutat en plena Setmana Tràgica per servir a casa dels Puig. La Francisca té un caràcter indomable i el cap ple de pardals, somia ser artista i una vida més lliure que la que la societat li ha destinat. Com arriba una minyona a convertir-se en una de les principals actrius de Barcelona?

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

Els Terrats: un espai escènic sota el cel

Els terrats són actualment desig de molts interessos, sobretot arran de l'experiència del confinament que la crisi del coronavirus ha imposat a la societat urbana. Els reclamen els ecologistes que els volen convertir en espais enjardinats per refrescar el canvi climàtic (només cal recordar el macrojardí del sostre de l'edifici Blau del Fòrum inaugurat fa poc). Els festegen els promotors d'energies renovables per folrar-los de plaques solars. I els vetlla el veïnat dels edificis comunitaris per convertir-los no només en estenedors del velam de llençols —vella icona neorealista mediterrània— sinó en una extensió dels seus habitatges.

Des de fa vuit edicions, un col·lectiu d'artistes ja els havia revaloritzat per convertir-los en espais escènics que tenen només el cel com a escenografia. La temporada passada van organitzar una vintena de representacions a les quals van assistir uns 1.800

espectadors. Ara, la productora Coincidències ha anunciat el programa del 2020 de teatre, dansa i música que tindrà lloc entre els mesos d'agost i octubre, tots els dijous, en diversos terrats de barris de Barcelona i de l'Hospitalet de Llobregat.

Entre les propostes previstes hi ha la representació a l'Eixample (6 agost) de «Les coses excepcionals», de Duncan Macmillan, que l'actor Pau Roca amb la Companyia Sixto Paz havia interpretat al recentment clausurat Club Capitol (Can Pistoles) per mor d'una altra «pandèmia», la de l'augment de lloguers.

El barri de les Tres Torres (13 agost) rebrà la conferència-concert de Xavi Lozano en col·laboració amb la sommelier Clara Dalmau. El barri del Poble-sec comptarà amb la dansa d'Helena Gispert i Miquel Barcelona i música d'Oriol Mula amb una aproximació a la memòria històrica. La compositora i cantant Marta Knight actuarà al barri de la Pau (27 agost) amb un concert entre indie, folk i rock. La tardor (16, 17 i 18 de setembre i 8 d'octubre) serà el torn de Bellvitge, a l'Hospitalet de Llobregat, amb un espectacle de tango, el concert de la vigatana Carla Serrat i el del cantautor Alessio Arena, a més d'un espectacle de *coplas* dirigit per Marc Rosich i Marc Sambola amb l'actor i cantant Joan Vázquez, que s'ha especialitzat en el personatge d'Ocaña. Els espectadors poden reservar les entrades (15€) al web [<https://coincidencies.org>].

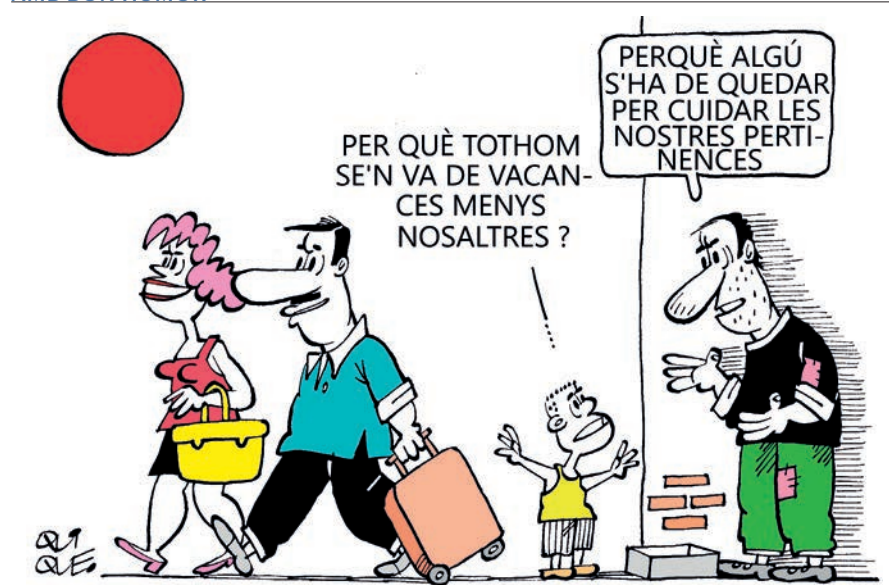
© Coincidències

El grup The Sey Sisters en una actuació de la temporada passada en un dels terrats de Barcelona.

Terrats en Cultura 2020.

8ena edició.
Diversos espais privats.
Barcelona i l'Hospitalet de Llobregat. Agost, setembre i octubre 2020.

AMB BON HUMOR

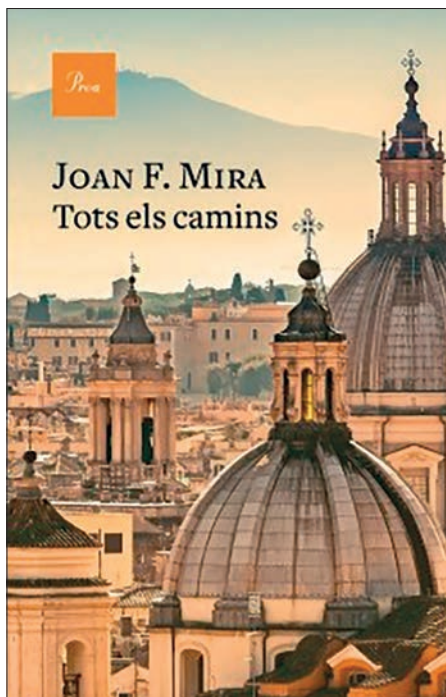

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU
Síndica de Greuges de la URL

De la vida a la literatura

JOAN F. MIRA
Tots els camins
Proa, 2020, 381 pàg.

Memòries de l'autor des dels 14 anys fins al 20 de novembre del 1975; continuació de *El tramvia groc*, les memòries de la seva infantesa. Escriptor, antropòleg, hel·lenista, un dels referents de la literatura catalana actual. Dona gust llegir-lo, seguir-lo, en experiències que li marcaran l'esdevenidor (per exemple, la mort del pare), l'ambient familiar, el seu desig de santedat que el porta als seminaris de Iecla, Iratxe, Roma (la «segona pàtria») on experimenta una metamorfosi personal que s'anava covant des de temps enrere i a la qual ajuda la trobada amb si mateix en les llargues passejades per la ciutat; la «sortida», sense traumes ni acritud, és un fet natural que s'esdevé: «No van ser anys perduts, van ser anys aprofitats.» Ben diferent del que succeeix a *Història d'una monja* de Kathryn Hulme, protagonitzada al cinema per Audrey Hepburn.

Tot això ocupa una bona part del llibre, sense dramatismes. Després ve un Mira diferent, sempre elegant en la descripció, en la vivència, en la discrepància, irònic, amb referències als clàssics com només pot fer un savi com ell. Obert al món que l'envolta; València (amb Olimpia Arozena, Alfons Cucó, a qui dedica el llibre i l'introdueix en la política), Düsseldorf (com a obrer metal·lúrgic), Barcelona, Nova York, París (la trobada amb Claude Lévi-Strauss, el 1968), amb el pare Miquel Batllori, amb referències a Josep Pla, i a un munt de persones i llocs que es creuen en el seu camí; i sempre Roma.

En relació amb el buit cultural que hi ha actualment sobre el cristianisme, afirma en una entrevista: «Continuo sent un cristià cultural. L'estètica, la història i la litúrgia continuen sent molt importants per a mi, formen part de la meua herència cultural. És una pena que l'herència cultural cristiana s'estigui perdent.» Una anècdota del llibre: «La meua dona donava classe un dia i un alumne li va preguntar: "Oye, ¿qué es aquel pájaro?"» Es referia a l'Esperit Sant. Ella li ho va contestar. I la resposta de l'alumne va ser: «¿Y eso qué es?» Trist.

RAUXA

Humilitat (i II)

La dansa del rei David davant de l'arca de l'aliança no és pas cap excentricitat, sinó la manifestació sincera de l'alegria que sent l'home quan reconeix la presència de Déu i l'acull. És, per tant, una expressió genuïna de la humilitat. La suposada discreció de Mical, en canvi, en realitat és una mostra de la desconfiança i el tancament inevitables en què l'home s'instal·la quan rebutja la presència de Déu. La seva reclusió voluntària a la torre no és més que orgull.

La humilitat no comporta necessàriament haver de passar desapercebut. La persona es fa humil quan s'obre a Déu i als germans i els estima fins al punt de quedar totalment exposat tal com un és. La humilitat consisteix a permetre que, per amor, quedem al descobert, sense cap replec, amb tota la nostra col·lecció de clarors i tenebres. Tant se val que les nostres vergonyes surtin a la llum. Per això, quan David fa la bogeria de ballar mig nu davant de Déu i de tothom, de fet ens ensenya quina és la veritable humilitat, l'únic camí que porta a Déu.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

VOLUNTARIAT

Fins al **dijous 23 de juliol**, la família ignasiana cerca voluntaris a partir de 18 anys per a l'activitat *Migra – Grupo conversación castellano*, a Barcelona. Informació: aordonez.magis@gmail.com.

COVID

El **diumenge 26 de juliol**, a les 19.00, missa funeral per les víctimes del coronavirus a la basílica de la Sagrada Família, presidida pel cardenal Joan Josep Omella.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

Del **dilluns 24 d'agost al dissabte 29**, recés *Jesús, qui dius que ets?*, resseguint l'evangeli de Joan al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona (tel. 682 705 003), amb Conxa Adell.

Girona

MUSEU D'ARQUEOLOGIA

El **diumenge 19 de juliol**, a les 10.30 i a les 12.00, visita teatralitzada *Un passeig per la història de Sant Pere de Galligants* a l'actual seu del Museu d'Arqueologia de Catalunya a Girona. Reserves: tel. 972 202 632.

Lleida

COVID

El **diumenge 26 de juliol**, a les 18.00, la catedral de Lleida acull un funeral per tots els difunts de Covid-19 a la diòcesi.

Sant Feliu de Llobregat

PANDÈMIA

El **dissabte 25 de juliol**, a les 20.00, eucaristia en memòria dels difunts de la pandèmia a la catedral de Sant Feliu de Llobregat.

MONTSERRAT

El **dissabte 25 de juliol**, a les 21.00, Festival Internacional Orgue de Montserrat amb Juan de la Rubia a la basílica de Santa Maria. Reserves: tel. 938 777 766.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

Del **diumenge 30 d'agost al diven-**

dres 4 de setembre, activitat *El mantell d'Elies. L'espiritualitat monàstica per a tothom*. Inscripcions: casespi.miracle@gmail.com.

MUSEU COMARCAL I DIOCESÀ DE SOLSONA

El museu ofereix l'activitat familiar *Fes d'arqueòleg!*, relacionada amb l'exposició *El Solsonià. Viure i morir en el neolític mitjà*. Reserva prèvia: tel. 973 482 101.

Tarragona

CATEDRAL

El **diumenge 26 de juliol**, a les 18.00, missa a la catedral de Tarragona per les víctimes de la pandèmia del Covid-19. Presideix l'arquebisbe Joan Planellas.

Terrassa

ORDENACIÓ

El **diumenge 19 de juliol**, a les 19.00, a la parròquia de la Mare de Déu del Carme de Terrassa, Mons. Josep Àngel Saiz confereix l'orde del presbiterat a fra Bladimir Ramos.

MONESTIR DE SANT CUGAT

El **dissabte 25 de juliol**, a les 22.00, visita guiada *Nit de llegendes* al monestir de Sant Cugat del Vallès. Reserves: tel. 936 759 952.

Urgell

SANT JAUME

El **dissabte 25 de juliol**, a les 19.00, a la plaça de Sant Jaume de Balaguer, ball de sardanes, missa i benedicció del peregrins.

CORONAVIRUS

El **dissabte 25 de juliol**, a les 22.00, missa de pregària i funeral pels difunts de la pandèmia a la catedral de Santa Maria de la Seu d'Urgell.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dilluns 3 d'agost al dissabte 8**, exercicis espirituals amb José M. Bullich, s.j. Inscripcions: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les famílies siguin acompanyades amb amor, respecte i consell

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Xavier Alegre, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Esther Borrego, Josep Calvet, Pilar Casals, Agustí Codinach, Fernando Cordero, Antonio Gil, Joan Guiteras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Quique, Joan Pallarès, Josep Rius-Camps, Josep Rúaix, Lluís Serra, Valentí Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Francesc Torralba, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITOS DE BAGES - DLB 14.387/79

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Després de *El poder de la Divina Misericòrdia* i *El efecto Medjugorje*, Peter CS publica *El poder del Santo Rosario* (Amazon), on ens apropa de forma senzilla aquesta devoció. Com ens explica l'autor, resar el Rosari suposa «penetrar no només en aquests misteris, sinó en el fons de la nostra vida, i aconseguim escoltar la voluntat de Déu i orientacions, consols, que Maria i el Senyor ens volen donar».

Què trobem en el seu llibre?

Troblem testimonis de sants i de persones que han resat o resen el Sant Rosari. Si en alguna cosa coincideixen els sants dels últims 200 anys com sant Joan Bosco, sant Antoni M. Claret, santa Teresa de Calcuta... amb els últims Papes i la gent senzilla, és en valorar el Rosari com una cosa que ajuda molt en la vida espiritual. I en el llibre el que intento és donar raons i motius per resar-lo no només amb testimonis del passat, sinó amb testimonis de gent d'avui més famosa o més anònima. També al final hi ha el Sant Rosari amb les lletanies actualitzades i com resar-lo a través dels misteris que componen aquesta pregària.

Per a una persona jove pot ser difícil resar aquesta devoció, com aconsella fer-ho?

Una persona jove pot entrar en aquesta devoció d'una manera molt senzilla i eficaç: dedicar cada misteri a demanar especialment per una intenció. El Rosari ens pot ajudar a sortir de nosaltres, a pregar pels altres, a ser agraïts i també a pregar per les nostres necessitats. En un món ple de problemes i dificultats, no ens faltaran idees de petició i agraïment per endinsar-nos en l'amor cap a Déu i cap als altres.

El Papa ens va convidar el maig passat a resar-lo en família, aquest temps de confinament hi ha ajudat?

I tant! Aquest temps de confinament ens ha fet adonar de la nostra fragilitat i de la necessitat d'estimar-nos més, especialment amb els més pròxims. Hi ha la paradoxa que a vegades estem molt pendents dels de fora de casa i fem males cares o estem tensos amb els membres de la família de dins de casa. El Rosari ens ajuda a transformar això amb pau i amor veritables. Una benedicció.

Quina és la seva experiència personal del Rosari?

Peter CS publica «El poder del Santo Rosario»

«El confinament ens ha fet adonar de la nostra fragilitat»

Recordo de petit o preadolescent haver animat els meus pares a resar el Sant Rosari i fer-ho junts. Això va ser font de pau i benedicció per a la nostra família. També font d'unitat. Actualment el Rosari és per a mi consol, ajuda, orientació... És com si Maria ens digués: «Si a través de mi aneu a Jesús, no us faltará l'amor que tant anheleu i tot s'anirà arreglant o ho anireu entenent i acceptant.» I, veritablement, gràcies al Rosari aprofundeixo en aquest amor. El Rosari em dona felicitat perquè m'encamina cap a la santedat que Déu espera de mi. I tot i ser pecador i la gran fragilitat que tinc, el Rosari m'anima a viure millor

l'Eucaristia i després a jutjar menys i estimar més els altres, podent fer petites obres de misericòrdia. Resar el Rosari no té preu i ja ho estan comprovant molts. Com diu l'adagi: qui resa el Rosari no li falta el necessari. Perquè com va dir la vident de Fàtima, sor Lucía, «no hi ha problema per més difícil que sigui, ja sigui temporal i, sobretot, espiritual; bé sigui que es refereixi a la vida personal de cadascú de nosaltres o bé a la vida de les nostres famílies, del món o de comunitats religioses, o a la vida dels pobles i les nacions; no hi ha problema, repeteixo, per més difícil que sigui, que no puguem resoldre ara resant el Sant Rosari».

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca